

ΕΝΟΤΗΤΑ 26

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

για το Γυμνάσιο
τεύχος Γ'

Ένας όμορφος πλανήτης για το 2000

Η λεοπάρδαλη των χιονιών

Ιμαλάια

Αυτό το μεγάλο αιλουροειδές ζει στα βουνά της κεντρικής Ασίας, σε υψόμετρο 3.000 ως 4.500 μ. Εκεί, βέβαια, το κλίμα είναι πολύ ψυχρό. Χάρη στη γούνα της και στο στρώμα τριχών κάτω από τα πέλματά της, καταδιώκει χωρίς δυσκολία τη λεία της. Η λεοπάρδαλη των χιονιών

απειλείται με εξαφάνιση, το εμπόριο της υπέροχης γούνας της είναι απαγορευμένο, αλλά οι λαθροκυνηγοί συνεχίζουν να τη σκοτώνουν. Ένας ακόμη εχθρός της είναι οι κτηνοτρόφοι, επειδή το αιλουροειδές επιτίθεται στις κασίκες και στα πρόβατά τους.

Μία για τη γιαγιά, μία για τον παπού...

Στο ζωολογικό κήπο της Μπραζιλία βρήκαν καταφύγιο τα παπαγαλάκια που διασώθηκαν από λαθρέμπορους ζώων. Τώρα απολαμβάνουν τις φροντίδες της βιολόγου που έχει αναλάβει να τα κάνει να αναρρώσουν και να γίνουν μεγάλοι και πλούμιοστοί παπαγάλοι.

Δυστυχώς πάμπολλοι «συνάδελφοί» τους δεν έχουν την ίδια τύχη με αυτά, αφού δεν καταφέρνουν να γλιτώσουν από τα νύχια των επιτήδειων λαθρέμπορων, που όσο πάνε αυξάνονται. Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες, τα τελευταία χρόνια το λαθρεμπόριο ζώων έχει πάρει τρομερές διαστάσεις: αυτή τη στιγμή είναι η τρίτη παράνομη επιχείρηση στον κόσμο, μετά το εμπόριο ναρκωτικών και όπλων.

Ένας όμορφος πλανήτης για το 2000 Μία για τη γιαγιά μία για τον παππού

1. Τι είναι η λεοπάρδαλη των χιονιών και πού ζει;
2. Γιατί απειλείται με εξαφάνιση; Ποιοι την κυνηγούν και για ποιους λόγους;
3. Γνωρίζετε άλλα είδη ζώων που απειλούνται με εξαφάνιση; Βρείτε πληροφορίες από εγκυκλοπαίδειες ή σχετικά βιβλία και συζητήστε μέσα στην τάξη τι συμβαίνει στην οικολογική αλυσίδα όταν ένα είδος εξαφανίζεται.
4. Γιατί οι κτηνοτρόφοι αποτελούν έναν ακόμα εχθρό της λεοπάρδαλης;
5. Πού βρίσκονται τα παπαγάλκια της φωτογραφίας;
6. Από ποιο κίνδυνο σώθηκαν;
7. Ο βιολόγος που ταΐζει τα παπαγάλκια έχει αναλάβει να τα κάνει να αναρρώσουν. Τι σημαίνει «να αναρρώσουν»;
 - A. Να πετάξουν
 - B. Να μιλήσουν
 - Γ. Να γίνουν καλά
 - Δ. Να φάνε
8. «Πλουμιστοί παπαγάλοι» σημαίνει:
 - A. ζωντανοί παπαγάλοι
 - B. υγιείς παπαγάλοι
 - Γ. πολύχρωμοι παπαγάλοι
 - Δ. χοντροί παπαγάλοι

9. Τι είναι το λαθρεμπόριο ζώων; Πόσο συχνά συμβαίνει στις μέρες μας;
10. «Δυστυχώς πάμπολλοι «συνάδελφοί» τους...»: γιατί η λέξη συνάδελφοι βρίσκεται μέσα σε εισαγωγικά;
11. Προσπαθήστε να δικαιολογήσετε τον τίτλο του άρθρου συνδυάζοντάς τον με τη φωτογραφία που συνοδεύει το κείμενο 2.
- 12. Βρείτε πληροφορίες και φωτογραφίες για άλλα είδη ζώων που απειλούνται με εξαφάνιση. Φτιάξτε μια αφίσα για την τάξη σας με τις φωτογραφίες που θα μαζέψετε και γράψτε τη γνώμη σας.

ΤΟ ΔΕΛΤΑ ΤΟΥ ΕΒΡΟΥ

Για πολλούς το όνομα Έβρος φέρνει στο μυαλό κάποια μετάθεση ή ένα εξάμηνο στρατιωτικής θητείας. Για μας όμως ήταν μια μοναδική εμπειρία, που μας έφερε πιο κοντά με το φυσικό περιβάλλον του Δέλτα. Όλοι μας είχαμε ακούσει πόσο εντυπωσιακό ήταν το θέαμα των φλαμίνγκος (φοινικόπτερα), κανείς όμως δεν μπορεί να περιγράψει το συναίσθημα που νιώσαμε όταν τα είδαμε ζωντανά μπροστά μας να ισορροπούν με τόση δεξιοτεχνία στο ένα τους πόδι.

Η παλιότερη ονομασία του ποταμού Έβρου ήταν Ρόμβος. Σύμφωνα με την μυθολογία, η μεταγενέστερη ονομασία του προήλθε από τον Έβρο, γιο του βασιλιά της Θράκης Κασσάνδρου.

Ο Έβρος είναι το μεγαλύτερο ποτάμι των Βαλκανίων και το δεύτερο σε μήκος της Ευρώπης, μετά τον Δούναβη. Έχει μήκος 530 χιλιόμετρα, από τα οποία μόνο τα 204 βρίσκονται σε ελληνικό έδαφος.

Πηγή: Οδοιπορικό στη Β.Α. Ελλάδα, εκδ. Οικολογικό Εργαστήριο Δήμου Καισαριανής, Αθήνα 1998

Φωτ. 142: Φαλαγίδες

Φωτ. 143: Χουλιανομύτα
Πηγή: «Ελληνικοί Υγρότοποι»

Φωτ. 144: Υγρότοπος του Έβρου

Φωτ. 145: Μαυροζέφαλοι γλάροι
Πηγή: «Ελληνικοί Υγρότοποι»

Δέλτα του Έβρου

1. Ποια είναι η παλιότερη ονομασία του ποταμού Έβρου;
2. Πόσο μεγάλος είναι ο ποταμός Έβρος; Βρίσκεται ολόκληρος σε ελληνικό έδαφος;
3. Ποιος είναι ο μεγαλύτερος ποταμός των Βαλκανίων; Ποιος ο μεγαλύτερος της Ευρώπης;
4. Τι ζώα μπορεί να συναντήσει κανείς στο Δέλτα του Έβρου;
5. Βρείτε πληροφορίες για την πανίδα (τα ζώα) και τη χλωρίδα (τα φυτά) του Δέλτα του Έβρου και παρουσιάστε τις στην τάξη σας.

6. Έχετε επισκεφτεί τον υγρότοπο του Έβρου ή κάποιον άλλο στην περιοχή σας; Αν ναι, περιγράψτε τι σας εντυπωσίασε περισσότερο από όσα είδατε, ποια συναισθήματα νιώσατε και ποιες σκέψεις κάνατε. Το κείμενό σας θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα ή στο περιοδικό του σχολείου σας για να το διαβάσουν συμμαθητές σας που δεν έχουν επισκεφτεί το συγκεκριμένο υγρότοπο και θέλουν να μάθουν γι' αυτόν.

Ο ΛΥΚΟΣ

ΣΥΜΒΟΛΟ ΔΥΝΑΜΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΕΠΙΒΙΩΝΕΙ ΣΤΗ ΦΥΣΗ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

ΥΠΗΡΞΕ ΤΟ ΘΗΛΑΣΤΙΚΟ ΜΕ ΤΗ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ

ΕΧΕΙ ΓΣΑΦΑΛΙΣΤΕΙ ΑΠΟ 14 ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΚΟΜΑ

Η ΕΥΠΕΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΣΦΑΛΗΣ

ας εξασφαλίσουμε **μαζί** το μέλλον του

Ο λύκος

1. Δείτε προσεκτικά το κείμενο που σας δίνεται από την Ιστοσελίδα της οικολογικής οργάνωσης Αρκτούρος. Ποιες πληροφορίες για το λύκο σας δίνει;

2. Σημειώστε Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ) στις προτάσεις που ακολουθούν σύμφωνα με το κείμενο:

A. Ο λύκος έχει εξαφανιστεί από τη χώρα μας

B. Η επιβίωση του λύκου στο μέλλον είναι ασφαλής

Γ. Ο λύκος ζει σήμερα σε 14 χώρες της Ευρώπης

Δ. Ο λύκος είναι το θηλαστικό που ζούσε στις περισσότερες χώρες σε σχέση με τα υπόλοιπα θηλαστικά

3. Ποιες λέξεις του κειμένου έχουν ιδιαίτερα μεγάλο μέγεθος; Μπορείτε να πείτε γιατί τονίζονται οι λέξεις αυτές πιο πολύ από τις άλλες;

4. Γιατί το χρώμα της εικόνας είναι γκριζο; Σκεφτείτε ποιο προβλέπεται να είναι το μέλλον του λύκου και απαντήστε.

5. Το κείμενο δεν έχει σημεία στίξης (τελεία, κόμμα, θαυμαστικό, κτλ.). Μπορείτε να βάλετε εσείς; Πριν το κάνετε χωρίστε σε προτάσεις. Θα σας βοηθήσει!

6. Τι μήνυμα για το μέλλον των άγριων ζώων στον πλανήτη μας δίνει το κείμενο; Συζητήστε σχετικά στην τάξη σας.

7. Βρείτε φωτογραφίες άλλων ζώων (εκτός από το λύκο) που κινδυνεύουν να εξαφανιστούν, σε εφημερίδες, περιοδικά ή άλλες πηγές. Συνοδέψτε τις φωτογραφίες με σύντομα κείμενα που μας κάνουν να προβληματιστούμε για το μέλλον των άγριων ζώων στον πλανήτη μας και φτιάξτε μια αφίσα για την τάξη σας με θέμα την τύχη των άγριων ζώων στην εποχή μας και στο μέλλον.

Διεθνής Έκθεση Φωτογραφίας στη Δαδιά Έβρου

Την Κυριακή 28 Νοεμβρίου, στο Οικοτουριστικό Κέντρο Δαδιάς Έβρου, εγκαινιάστηκε έκθεση ζωγραφικής με θέμα «PAN Raks: ένα δίκτυο από προστατευόμενες περιοχές στην Ευρώπη».

Η έκθεση θα παραμείνει στη Δαδιά έως τις 9 Δεκεμβρίου, στη συνέχεια θα μεταφερθεί στην Κομοτηνή, από τις 12 Δεκεμβρίου μέχρι τις 23 Δεκεμβρίου και θα συνεχιστεί στην Ξάνθη με το νέο έτος.

Το Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών PAN Raks είναι μια πρωτοβουλία του WWF και μιας ολλανδικής εταιρείας αναψυχής, οι οποίοι θέλησαν να δημιουργήσουν ένα δίκτυο από φημισμένα φυσικά πάρκα. Σκοπός αυτής της έκθεσης είναι η παρουσίαση όλων των πάρκων που ανήκουν μέχρι σήμερα στο δίκτυο PAN Raks και βρίσκονται στην Πολωνία, την Ιταλία, τη Σλοβακία, την Ουγγαρία. Και βέβαια του δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου στην Ελλάδα. Εάν, λοιπόν, σας αρέσει η φύση και η φωτογραφία, μπορείτε, στις πόλεις που θα παρουσιαστεί η έκθεση, να θαυμάσετε από κοντά εικόνες από τα πιο διάσημα Εθνικά Πάρκα όλης της Ευρώπης!

Διεθνής Έκθεση Φωτογραφίας στη Δαδιά Έβρου

1. Τι συνέβη στις 28 Νοεμβρίου στη Δαδιά Έβρου;
2. Τι είναι το οικοτουριστικό κέντρο; Ποια διαφορά έχει από το τουριστικό;
3. Ποιες πόλεις θα φιλοξενήσουν την έκθεση μετά τη Δαδιά; Δείξτε τες στο χάρτη.
4. Τι είναι το «Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών Pan Raks»;
5. Ποιος είναι ο σκοπός της έκθεσης;
6. Πού βρίσκονται τα πάρκα που ανήκουν στο δίκτυο Pan Raks;
7. Ποια πρόσκληση γίνεται στο τέλος του κειμένου προς τους αναγνώστες του περιοδικού και τους φυσιολάτρες;

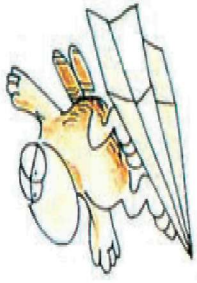
8. Θα θέλατε να επισκεφτείτε την έκθεση για την οποία μιλάει το κείμενο; Συζητήστε στην τάξη τι θα μπορούσε να σας προσφέρει μια τέτοια επίσκεψη.

9. Σκεφτείτε ότι το σχολείο σας οργανώνει εκδήλωση με θέμα την προστασία των δασών ή των οικοσυστημάτων της περιοχής σας. Γράψτε μια ανακοίνωση / πρόσκληση ώστε να κάνετε την εκδήλωση γνωστή σε όλους όσους θα ήθελαν να την παρακολουθήσουν. Το κείμενό σας θα δημοσιευτεί στη σχολική εφημερίδα / περιοδικό.

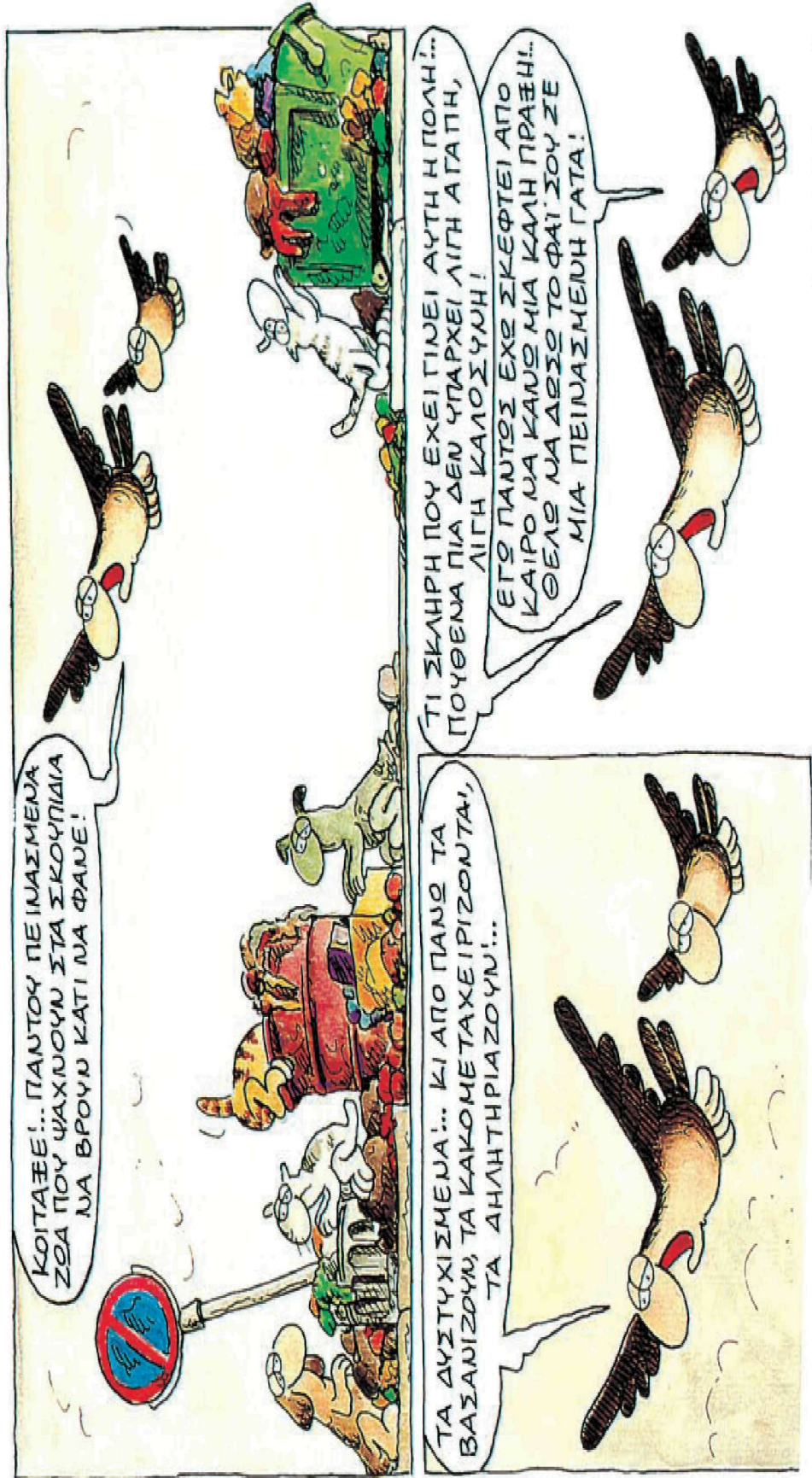
Μην ξεχάσετε να γράψετε:

- τι ακριβώς θα έχει η εκδήλωση
- ποιοι θα συμμετέχουν σε αυτήν
- ποιος είναι ο σκοπός της
- πότε και πού θα γίνει

Το έξυπνο πουλί

ΚΕΙΜΕΝΟ 6

Πηγή: Αρκάς, Το έξυπνο πουλί

Ταξιδεύοντας με την «Καφέ αρκούδα»

Έτσι ονομάζεται η παιδική ομάδα των **Ταξιδιών Ευ Ζην** (Λεωφόρος Συγγρού 132, 17671 Αθήνα, τηλ. 210-9216285, www.f-zein.gr), η οποία την 1η Δεκεμβρίου σας προσκαλεί για ορεινή πεζοπορία στο όρος Δίρφυ, στην Εύβοια, και συγκεκριμένα στο μεικτό δάσος της Στενής.

Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή. Στις

8.30 το πρωί της ίδιας μέρας, οι γονείς σας πρέπει να σας φέρουν στα γραφεία της εταιρείας, όπου θα επιβιβαστείτε σε πούλμαν και θα αναχωρήσετε για την... περιπέτεια.

Για να την απολαύσετε, όμως, μην ξεχάσετε να προμηθευτείτε τα απαραίτητα εφόδια: ένα παγούρι νερό, σάντουιτς, 2 με 3 φρούτα και μία σοκολάτα.

Όταν φτάσετε στον προορισμό σας, το φυσικό τοπίο –πλατάνια, οξιές, θάμνοι, ποταμάκια– θα σας μαγέψει και θα σας γεμίσει ενέργεια ώστε να επιδοθείτε στα καταπληκτικά παιχνίδια που έχουν ετοιμάσει για σας οι υπεύθυνοι των Ταξιδιών Ευ Ζην. Αν, μάλιστα, ο καιρός το επιτρέψει, θα φτάσετε μέχρι την κορυφή του βουνού. Στο ανακαινισμένο φιλόξενο καταφύγιο θα απολαύσετε τη θέα, θα ανακτήσετε δυνάμεις, θα ζεσταθείτε με τσάι και καλή παρέα και θα συμπληρώσετε το περιβαλλοντικό φυλλάδιο αναφορών, που θα βρείτε εκεί, πριν κατηφορήσετε στους πρόποδες του βουνού, όπου τα πούλμαν θα σας περιμένουν για να σας μεταφέρουν πίσω στα σπίτια σας, περίπου στις 6.30 το απόγευμα της ίδιας μέρας.

Ταξίδια Ευ Ζην: Λεωφόρος Συγγρού 132, 17671 Αθήνα, τηλ. 210-9216285, www.f-zein.gr

Ταξιδεύοντας με την «Καφέ αρκούδα»

1. Μπορείτε να βρείτε έναν διαφορετικό τίτλο για την είδηση που σας δόθηκε από την εφημερίδα;
2. Τι είναι η «Καφέ αρκούδα»;
3. Για ποια δράση μιλάει η είδηση αυτή; Πότε προγραμματίζεται να γίνει και πού;
4. Από ποιο σημείο θα αναχωρήσουν τα παιδιά που θα πάνε στην εκδρομή και τι ώρα;
5. Τι πρέπει να έχουν μαζί τους;
6. Τι θα δουν τα παιδιά, όταν φτάσουν στο δάσος και με τι θα απασχοληθούν εκεί;
7. Τι θα κάνουν τα παιδιά, αν φτάσουν στο καταφύγιο της περιοχής;
8. Θα θέλατε να πάρετε μέρος σε κάποια περιβαλλοντική δραστηριότητα σαν κι αυτήν που παρουσιάζεται; Για ποιους λόγους; Συζητήστε στην τάξη τι νομίζετε ότι μπορεί να κερδίσετε;

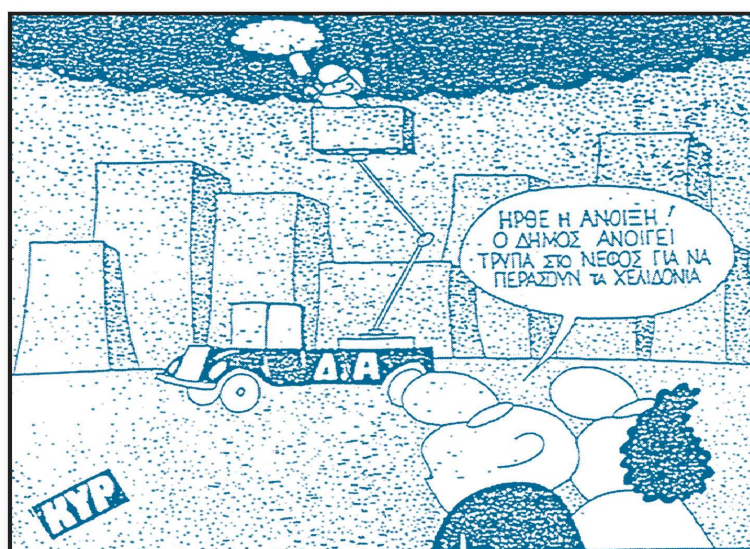
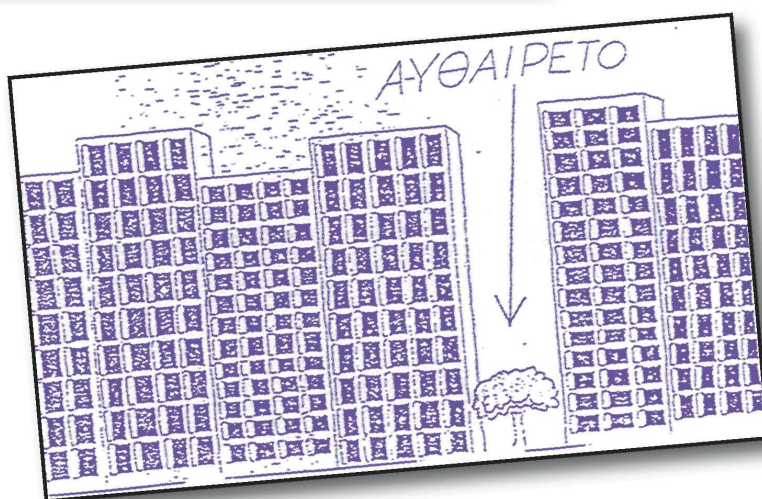

9. Χωριστείτε σε δύο ομάδες. Η πρώτη ομάδα θα έρθει σε επαφή (είτε τηλεφωνικά είτε με επιστολή) με την ομάδα «Καφέ Αρκούδα». Η δεύτερη ομάδα θα ψάξει και θα βρει περιβαλλοντικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στη βόρεια Ελλάδα και θα έρθει σε επαφή με αυτές. Στην επικοινωνία σας μαζί τους ζητήστε τους να σας ενημερώνουν για τις περιβαλλοντικές εκδηλώσεις που προγραμματίζουν και αφορούν παιδιά της ηλικίας σας. Μη ξεχάσετε να τους δώσετε το όνομα και τη διεύθυνση του σχολείου σας και να τους ρωτήσετε αν οργανώνουν κάποια δράση σύντομα στην περιοχή σας. Κρατήστε σημειώσεις από όσα θα σας απαντήσουν και στη συνέχεια γράψτε μια ανακοίνωση για να ενημερώσετε τους συμμαθητές σας για τις πληροφορίες που συγκεντρώσατε από την επικοινωνία σας με τις περιβαλλοντικές οργανώσεις.

10. Θα θέλατε να οργανώσετε εσείς μια δραστηριότητα για την προστασία του περιβάλλοντος; Αν έχετε κάποια παραλία κοντά σας, τις όχθες ενός ποταμού ή μιας λίμνης, μπορείτε να οργανώσετε μια επίσκεψη στην περιοχή για να την καθαρίσετε. Γράψτε μια ανακοίνωση με την οποία θα κάνετε γνωστή την πρωτοβουλία σας στο σχολείο, για να συμμετάσχουν όσοι από τους υπόλοιπους μαθητές το επιθυμούν. Μην ξεχάσετε να αναφέρετε τον τόπο που θα επισκεφτείτε, την ημερομηνία και την ώρα συγκέντρωσης, καθώς και τα απαραίτητα εργαλεία που θα πρέπει να έχει μαζί του όποιος συμμετέχει στη δραστηριότητα.

Σκίτσα του ΚΥΡ

Σκίτσα του ΚΥΡ

1. Δείτε προσεκτικά το πρώτο σκίτσο. Τι δείχνει;
2. Σε ποια πόλη συμβαίνουν όσα δείχνει; Από πού το καταλάβατε;
3. Τι σχήμα έχει πάρει το νέφος πάνω από την πόλη; Γιατί;
4. Γιατί διαδηλώνει η κυρία που κρατάει την ταμπέλα;
5. Γιατί διαμαρτύρεται ο κύριος;
6. Τι κοινό έχουν η Χιροσίμα και η Αθήνα, σύμφωνα με το σκιτσογράφο;
7. Το σκίτσο σάς έκανε να γελάσετε ή να σκεφτείτε;
8. Δείτε το δεύτερο σκίτσο. Τι δείχνει;
9. Γιατί το δέντρο το λένε αυθαίρετο;
10. Στο τρίτο σκίτσο γιατί ο Δήμος της Αθήνας ανοίγει τρύπα στο νέφος;
11. Με τι εργαλείο ανοίγει την τρύπα; Εφόσον χρειάζεται τέτοιο εργαλείο για να τρυπήσει, πώς φαντάζεστε το νέφος; Μαλακό ή σκληρό;
12. Πώς οι κάτοικοι της Αθήνας καταλαβαίνουν ότι ήρθε η άνοιξη;
13. Ποιο από τα τρία σκίτσα σάς προκάλεσε περισσότερο το γέλιο; Για ποιους λόγους;
14. Μπορείτε να συνοδέψετε καθένα από τα τρία αυτά σκίτσα με ένα σύντομο σχόλιο ως υπότιτλο;

ΟΙΚΟ

Τ Η Σ Κ Α Θ Η Μ Ε Ρ Ι Ν Η Σ

STOP ΣΤΙΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΕΣ ΜΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

ΣΤΑ

ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΜΕΝΑ

ΧΟΡΗΓΟΣ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Πηγή: εφημ. Καθημερινή, Ερευνητές, 9-11-02

ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

[Αν χρησιμοποιούσαμε
όλοι στην Ελλάδα
γυάλινες επιστρεφόμενες
φιάλες, οι χωματερές
θα ήταν φτωχότερες
κατά 2 δισεκατομμύρια
μπουκάλια τον χρόνο.]

Γίνε μέρος της λύσης, όχι του προβλήματος. Πάρε τα... καλάθι των αγορών στα χέρια σου και την επόμενη φορά, που θα κάνεις τα ψώνια της εβδομάδας από το σούπερ μάρκετ της γειτονιάς, να ξέρεις ότι μπορείς κι εσύ να βάλεις ένα μικρό λιθαράκι στην προστασία του περιβάλλοντος. Χρησιμοποιώντας επιστρεφόμενες γυάλινες συσκευασίες, όχι μόνο θα γλιτώνεις τη Φύση από πλαστικά και αλουμινένια σκουπίδια που, σε κανονικές συνθήκες θα «έλιωναν» σε μερικές δεκάδες ή και εκατοντάδες χρόνια, αλλά και την τσέπη σου από περιττά έξοδα.

Της ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΜΑΝΔΡΑΚΟΥ
Φωτό: ΚΑΜΑΡΗΣ ΤΣΙΓΚΑΝΟΣ

Αλλάξτε στάση!

Σίγουρα αξίζει τον κόπο να προσπαθήσουμε. Δεν είναι δε και μια συνήθεια που δύσκολα αλλάζει. Εξάλλου, πιο πολύ η κεκτημένη ταχύτητα κατευθύνει το χέρι του καταναλωτή στα ράφια των σούπερ μάρκετ, παρά οι πραγματικές του ανάγκες. Παλιά ιστορία.

Για να γίνουμε όμως οικολογικά υπεύθυνοι, χρειάζεται απαραίτητα να αλλάξουμε και πολύ ούτε βέβαια να σπερνώμε τις καθημερινές αναπνεόμενες μας μικροαπολύσεις.

Αρκεί να κάνουμε την αρχή. Αρκεί, για παράδειγμα, αντί να αγοράζουμε αναψυκτικά και μπύρες σε αλουμινένια κουτάκια ή πλαστικά μπουκάλια, να γνωρίσουμε τα πλεονεκτήματα των επιστρεφόμενων γυάλινων φιαλών και να μάθουμε γιατί πρέπει να τις προτιμάμε.

Λιγότερο αλουμίνιο και πλαστικό σημαίνει εντυπωσιακά μικρότερος όγκος σκουπιδιών στις χωματερές και σαφώς λιγότερα έξοδα για τον οικολογικό προϋπολογισμό, έξοδα που σίγουρα μέχρι χτες δεν είχαμε λάβει σοβαρά υπ' όψιν.

Επιστροφή στα επιστρεφόμενα

1. Τι σημαίνει το μήνυμα «Επιστροφή στα επιστρεφόμενα»;
2. Τι θα κερδίζαμε αν όλοι στην Ελλάδα χρησιμοποιούσαμε γυάλινα επιστρεφόμενα μπουκάλια αντί πλαστικά και αλουμινένια;
3. Σε πόσα χρόνια «λιώνουν» συνήθως τα πλαστικά και τα αλουμινένια σκουπίδια;
4. Ποιο είναι το διπλό κέρδος που έχουμε όταν αγοράζουμε γυάλινες επιστρεφόμενες συσκευασίες αντί πλαστικές ή αλουμινένιες;
5. Τι είναι αυτό που μας κάνει να προτιμάμε να αγοράζουμε μπίρες ή αναψυκτικά σε αλουμινένιες ή πλαστικές συσκευασίες και όχι σε γυάλινες επιστρεφόμενες;
6. Η «κεκτημένη ταχύτητα» είναι:
 - A. Η συνήθεια ή
 - B. Η αργή κίνηση
7. Ποιος είναι ο σκοπός για τον οποίο γράφτηκε το άρθρο αυτό; Για να απαντήσετε, να λάβετε υπόψη σας τον τίτλο του: «Αλλάξτε στάση!».
8. Εσείς αγοράζετε προϊόντα σε πλαστικές, αλουμινένιες ή γυάλινες επιστρεφόμενες συσκευασίες; Για ποιους λόγους;
9. «Για να γίνουμε όμως... μικροαπολαύσεις»: χωρίστε την περίοδο σε προτάσεις. Τι εκφράζει η πρόταση που εισάγεται με το σύνδεσμο για να; Είναι κύρια ή δευτερεύουσα; Τι είδους είναι; Αιτιολογική, τελική ή συμπερασματική;

Οι αιτιολογικές προτάσεις αρχίζουν με τους συνδέσμους **γιατί, επειδή, διότι, αφού, μια και, μια που, καθώς** κ.ά.

Οι τελικές προτάσεις αρχίζουν με τους συνδέσμους **για να, να.**

Οι συμπερασματικές προτάσεις αρχίζουν με τους συνδέσμους **ώστε, που, ώστε να, που να, κ.ά.**

10. Οι συμμαθητές, οι καθηγητές, οι φίλοι, οι γνωστοί, οι γείτονες και οι συγγενείς σας προτιμούν τις πλαστικές, αλουμιένιες συσκευασίες ή τις γυάλινες επιστρεφόμενες; Φτιάξτε ένα σύντομο ερωτηματολόγιο για να δείτε τις συνήθειές τους και να βρείτε τους λόγους που τους κατευθύνουν στις επιλογές τους.

Μην ξεχάσετε να τους ρωτήσετε:

- ποιες συσκευασίες προτιμούν όταν ψωνίζουν
- γιατί τις προτιμούν
- αν γνωρίζουν ποιες συσκευασίες κοστίζουν λιγότερο

Τέλος μετρήστε τις διαφορετικές απαντήσεις και γράψτε τα συμπεράσματά σας σε ένα άρθρο για την εφημερίδα του σχολείου σας.

11. Σκεφτείτε ότι το σχολείο σας οργανώνει μια εκδήλωση για την προστασία του περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα η εκδήλωση έχει στόχο να κάνει όσους την παρακολουθήσουν να προτιμούν τα υλικά που σέβονται το περιβάλλον και να αποφεύγουν όσα του κάνουν κακό. Ετοιμάστε τα κείμενα που θα χρειαστούν για την εκδήλωσή σας: ανακοίνωση, αφίσα, πρόσκληση και ενημερωτικό φυλλάδιο με το πρόγραμμα της εκδήλωσης και πληροφορίες για το θέμα της. **Θυμηθείτε στο φυλλάδιο να αναφέρετε:**

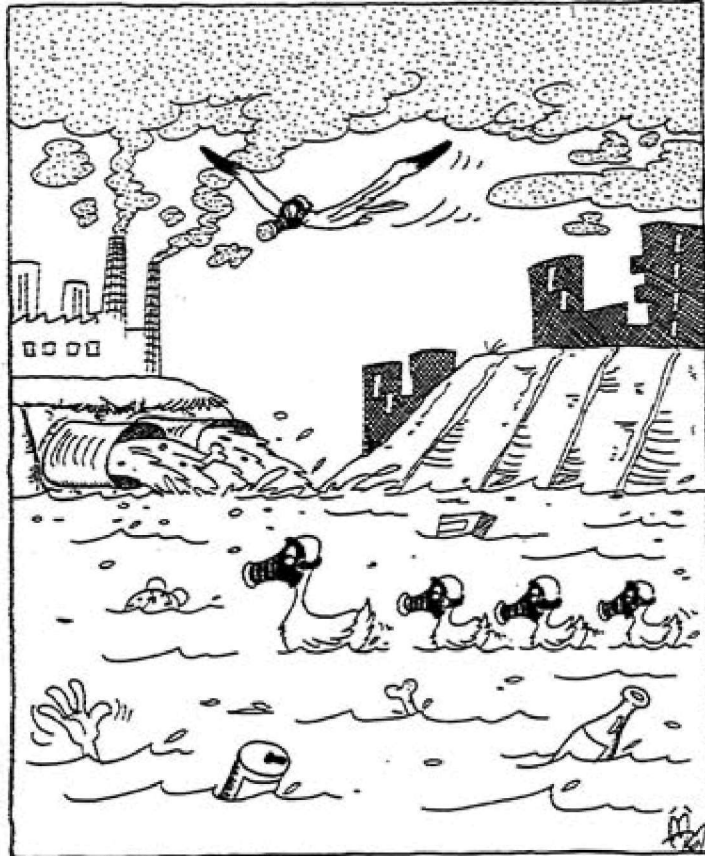
- ποιο θα είναι το θέμα της εκδήλωσης
- ποιοι μπορούν να την παρακολουθήσουν
- γιατί είναι σημαντικό να την παρακολουθήσει κανείς, τι μπορεί να κερδίσει
- πού και πότε θα γίνει η εκδήλωση
- ποιοι θα συμμετέχουν σ' αυτήν

Δραστηριότητες

1. Τι διαβάζει το ρομπότ στο γάτο;
2. Ποια λέξη δεν καταλαβαίνει ο γάτος; Για ποιο λόγο δεν την καταλαβαίνει;
3. Πού βρίσκονται το ρομπότ και ο γάτος στο δεύτερο σκίτσο; Το περιβάλλον αυτό (που εικονίζεται στο δεύτερο σκίτσο) νομίζετε ότι θα αργήσει πολύ να γίνει πραγματικότητα ή σύντομα θα συμβεί;
4. Συνήθως γελάμε με μια ιστορία κόμιξ. Με αυτήν γελάσατε; Γιατί ναι; Γιατί όχι;

Σκίτσο από τους εφημ. Ερευνητές

Πηγή: εφημ. Καθημερινή, Ερευνητές, 15-02-03

1. Τι δείχνει το σκίτσο που έχετε στα χέρια σας;
2. Μπορεί ό,τι δείχνει το σκίτσο να είναι πραγματικό;
3. Γιατί οι πάπιες φορούν μάσκες;
4. Χρωματίστε το σκίτσο. Τι χρώμα θα κάνετε τον ουρανό και τι χρώμα τη θάλασσα; Τι χρώμα θα βάψετε τα κτήρια της πόλης;

Ελάτε να διασκεδάσουμε και να μάθουμε οικολογικές έννοιες

Στον κατάλογο που ακολουθεί δίνονται κάποιες βασικές οικολογικές έννοιες με τις επεξηγήσεις τους. Μελετήστε τις. Θα σας χρειαστούν στα παιχνίδια που ακολουθούν.

Αναδάσωση:	Φύτεμα δέντρων σε περιοχή όπου υπήρχε δάσος και καταστράφηκε.
Απόβλητα:	Απορρίμματα, άχρηστα προϊόντα (π.χ. από εργοστάσια).
Βιότοπος:	Περιοχή στην οποία ζουν οργανισμοί κάτω από φυσιολογικές συνθήκες.
Δρυμός:	Πυκνό δάσος με μεγάλα δέντρα.
Εντομοκτόνα:	Ουσίες, συνήθως τοξικές, που εξοντώνουν κυρίως έντομα.
Λύματα:	Άχρηστα υγρά, συχνά τοξικά, που προέρχονται από ανθρώπινες δραστηριότητες.
Οικολογία:	Η επιστήμη που μελετά τις σχέσεις των οργανισμών με το περιβάλλον.
Οικοσύστημα:	Ένα φυσικό σύστημα που αποτελείται από τους οργανισμούς και το περιβάλλον τους, όλα σε στενή σχέση και αλληλεξάρτηση μεταξύ τους.
Πανίδα:	Το σύνολο των ζώων μιας περιοχής.
Ρύπανση:	Η μόλυνση του νερού της γης και του αέρα από βρώμικες και επικίνδυνες ουσίες.
Τοξική ουσία:	Δηλητηριώδης ουσία που προκαλεί βλάβες στους οργανισμούς.
Υγρότοπος:	Περιοχή ξηράς που καλύπτεται με νερό. Σε αυτή ζουν και αναπτύσσονται πολλοί οργανισμοί.
Υπερκαλλιέργεια:	η υπερβολική καλλιέργεια του εδάφους που οδηγεί στην εξάντλησή του.
Χλωρίδα:	Το σύνολο των φυτών μιας περιοχής.

Βρείτε την άσχετη λέξη και διώξτε τη

Βρείτε ποια είναι η άσχετη από τις παρακάτω λέξεις:

1. Λύματα, ρύπανση, τοξικές ουσίες, αναδάσωση, απόβλητα.
2. Εντομοκτόνο, υγρότοπος, βιότοπος, οικοσύστημα, δρυμός.

Προσπαθήστε να λύσετε το σταυρόλεξο που ακολουθεί:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															

Οριζόντια

2. Επιστήμη που μελετά τις σχέσεις των οργανισμών με το περιβάλλον
6. Περιοχή στην οποία ζουν οργανισμοί κάτω από φυσιολογικές συνθήκες
7. Φύτεμα δέντρων σε κατεστραμμένη έκταση που ήταν παλιά δάσος
9. Πυκνό δάσος με μεγάλα δέντρα

Κάθετα

3. Το σύνολο των ζώων που ζουν σε μια περιοχή
6. Δηλητηριώδεις ουσίες που μας βλάπτουν
11. Περιοχή ξηράς που καλύπτεται με νερό και φιλοξενεί πολλούς οργανισμούς

**Βρείτε 10 λέξεις που έχουν σχέση με το περιβάλλον και την οικολογία.
Έχουν κρυφτεί στον πίνακα που ακολουθεί. Ψάξτε οριζόντια, κάθετα και
διαγώνια. Καλή επιτυχία!**

Φ	Ω	Χ	Ε	Α	Ε	Ρ	Τ	Υ	Θ	Ι	Ο	Π	Λ	Ξ
Ω	Ε	Ν	Τ	Ο	Μ	Ο	Κ	Τ	Ο	Ν	Ο	Γ	Η	Α
Η	Υ	Κ	Μ	Ν	Β	Τ	Ω	Χ	Α	Σ	Δ	Φ	Π	Π
Ρ	Γ	Κ	Λ	Π	Ο	Ι	Κ	Ο	Λ	Ο	Γ	Ι	Α	Ο
Υ	Ρ	Π	Θ	Ξ	Υ	Ρ	Δ	Ε	Α	Σ	Δ	Φ	Ν	Β
Π	Ο	Σ	Ι	Β	Ν	Μ	Λ	Ρ	Κ	Ξ	Η	Γ	Ι	Λ
Α	Τ	Κ	Ψ	Ω	Χ	Ζ	Α	Σ	Υ	Ψ	Β	Ν	Δ	Η
Ν	Ο	Ι	Κ	Ο	Σ	Υ	Σ	Τ	Η	Μ	Α	Μ	Α	Τ
Σ	Π	Χ	Ψ	Ω	Φ	Γ	Η	Ξ	Κ	Λ	Ο	Ι	Ο	Α
Η	Ο	Σ	Δ	Φ	Α	Ν	Α	Δ	Α	Σ	Ω	Σ	Η	Π
Ν	Σ	Α	Δ	Γ	Η	Ξ	Κ	Λ	Ο	Π	Τ	Ρ	Σ	Ψ

PANDA CLUB

PANDA CLUB : η παιδική ομάδα του WWF
Πληροφορίες: Ελένη Σφοδράκου / Υπεύθυνη Panda Club , Τηλ: 33 14 893 Fax: 32 47 578, E-
mail: e.sfo@wwf.gr

Το Panda club είναι η παιδική ομάδα του WWF. Τα παιδιά που γίνονται μέλη στο Panda club (ηλικίας 2-14 ετών) υποστηρίζουν συμβολικά ένα ζώο του δάσους. Με τον τρόπο αυτό βοηθούν την προστασία του είδους αλλά και του βιοτόπου τους. Συμμετέχουν στην εκστρατεία του WWF για την προστασία των δασών, παίρνουν το πιστοποιητικό υποβολής του ζώου που διάλεξαν, την προσωπική τους κάρτα μέλους, το περιοδικό ΠΑΝΤΑ, με τις ειδικές σελίδες για παιδιά και συμμετέχουν στις εκδηλώσεις, παιχνίδια, εκδρομές και εξορμήσεις στην ελληνική φύση. Παιδιά, εσείς ακόμα καλύτερα! Δεν γραφτείτε στο Panda club; Το πάντα, η χελώνα, ο αγριός, το ελάφι και όλα τα ζώα του δάσους σας περιμένουν στην παρέα τους.

Μας θα γίνετε μέλος:

Για να γίνει κανείς μέλος στο Panda club αρκεί να επιλέξει ένα ζώο του δάσους που θα ήθελε να υποστηρίξει συμβολικά και να προσφέρει την

ετήσια συνδρομή των 5.000 δραχ. Η υποβολή είναι συμβολική και αυτό τονίζεται για να μη νομίσαι κανείς ότι θα πάρει έναν αιγά ή ένα ελάφι στο σπίτι του! Επικοινωνήστε τώρα μαζί μας!!!!

ΑΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Το Panda Club στη Θεσσαλονίκη:

Οι φίλοι του Panda club στην Εύρεια Ελλάδα, ως εταιρείων για πρόσεργς μοναδικές επισκέψεις στο ζέλεα του Αζχού!

Όσοις θέλει να γνωρίσει τον υπέροστο και να συμμετέχει στην φροντίδα και την προστασία του, αρκεί τους φίλους του και τους γονείς του και ως δωλέξει μαζί η και περισσότερες, από τις παρακάτω πληροφορίες: 24/2, 31/3, 14/4 και 19/5. Ας έμα κάθεσας, λητε να κλείσετε θέσεις!

Περισσότερες πληροφορίες σέλιδα
<http://www.wwf.gr/Pages/ekidrasmes>, Άσας και στον συνεργάτη μου στην Θεσσαλονίκη, Άγγελο Αδαμίδα (e-mail: fores@wwf.com.gr, τηλ.: 091 80 22 532)

Panda Club

Θυμηθείτε ότι το WWF είναι ένα Διεθνές Ταμείο για τη Φύση, μια οργάνωση που αγωνίζεται για την προστασία του περιβάλλοντος.

Προσοχή: Στο κείμενο γίνεται λόγος για «συμβολική υιοθεσία ζώου». Υιοθετώ συμβολικά ένα ζώο σημαίνει δίνω χρήματα για να προστατευτεί και να διατηρηθεί το είδος του, να μην εξαφανιστεί.

1. Διαβάστε το ενημερωτικό κείμενο που σας δίνεται και πείτε τι είναι το Panda Club;
2. Τι ηλικίας είναι τα παιδιά – μέλη του Panda Club;
3. Ποια υποχρέωση έχει ένα παιδί – μέλος του Panda Club;
4. Τι παίζει ένα παιδί όταν γίνει μέλος του Panda Club;
5. Πώς μπορεί κάποιο παιδί να γίνει μέλος;
6. Ποια δραστηριότητα διοργανώνει το Panda Club για τους φίλους του στη Βόρεια Ελλάδα;

7. «Η υιοθεσία είναι συμβολική . . . ελάφι στο σπίτι του!»: Βρείτε την περίοδο στο κείμενο, χωρίστε την σε προτάσεις και πείτε αν είναι προτάσεις κύριες ή δευτερεύουσες. Υπογραμμίστε την πρόταση που αρχίζει με το σύνδεσμο για να. Τι είναι η πρόταση αυτή; Αιτιολογική (δείχνει την αιτία), τελική (φανερώνει το σκοπό) ή συμπερασματική (δίνει το αποτέλεσμα);

8. Θα θέλατε να πάρετε μέρος στην επίσκεψη του Panda Club στο Δέλτα του Αξιού; Συζητήστε στην τάξη τους λόγους για τους οποίους θα σας ωφέλυνε μια τέτοια επίσκεψη και διαλέξτε μια ημερομηνία που σας εξυπηρετεί από τις τέσσερις που προτείνει το Panda Club. Σημειώστε τις απορίες που αφορούν τη συμμετοχή σας στην εκδρομή (τι θα πρέπει να έχετε μαζί σας, με τι μέσον θα ταξιδέψετε, τι θα κάνετε εκεί που θα πάτε, τι ώρα ακριβώς θα ξεκινήσετε και τι ώρα θα γυρίσετε πίσω, πόσο κοστίζει η συμμετοχή του κάθε παιδιού, κτλ.). Στη συνέχεια τηλεφωνήστε στον κ. Άγγελο Αδαμίδα, συνεργάτη του Panda Club στη Θεσσαλονίκη για να κρατήσετε θέσεις στην εκδρομή αυτή και να τον ρωτήσετε όσα έχετε σημειώσει. Σημειώστε τα κύρια σημεία από τις απαντήσεις που σας έδωσε. Τέλος, με βάση τις σημειώσεις σας, γράψτε μια ανακοίνωση για να ενημερώσετε και τους συμμαθητές σας για τις πληροφορίες που πήρατε.

YVON MAUFFRET

Όλα για ένα κουτάβι

μικρός κουβάλησε όλα του τα σύνεργα της ψαρευτικής, αλλά δεν του χρησίμεψαν. Μα την αλήθεια, κάνει πάρα πολλή ζέστη! Το ίδιο το ποτάμι είναι σαν να έχει πάθει ηλίαση: η στάθμη¹⁸⁶ του έχει κατέβει και τα νερά του μένουν στάσιμα, ακίνητα, θα έλεγε κανείς. Τέσσερις η ώρα και δεν υπάρχει ψυχή στις όχθες του. Πέρα μακριά, πίσω από τις αποβάθρες και το πυκνό φύλλωμα των πλατάνων, ο μικρός ακούει ζαλισμένος το διακεκομμένο θόρυβο της κυκλοφορίας.

Ο Ταγκύ παίρνει το ψαροκάλαμό του... Όταν ήταν μικρός, ερχόταν συχνά εδώ με τον πατέρα του. Τότε είχε ακόμα ψάρια: τσιρόνια και κοκοβιούς. Οι γέροντες έλεγαν πως σήμερα δεν πιάνουν τίποτα σε σχέση με την προπολεμική εποχή· παρ' όλα αυτά όμως, έφεραν μαριδούλες στο σπίτι! Σήμερα δεν έχει σχεδόν καθόλου ψάρια. Ο ποταμός έχει βρωμίσει πολύ. Τη μια γεμίζει αφρούς, την άλλη γίνεται μαύρος, ή κίτρινος σαν θειάφι. Πώς να επιζηήσουν έτσι τα καημένα τα ψάρια; Τώρα για πηγαίνει για ψάρεμα μόνο και μόνο για να βρει λίγη ησυχία και για να βλέπει τον ασπροκόκκινο φελλό της πετονιάς του να χορεύει στην επιφάνεια του νερού. Ο Ταγκύ ξαπλώνει πάνω στο κουρεμένο χορτάρι, με τα μάτια καρφωμένα στον ουρανό, σταυρώνει τα χέρια πίσω από το κεφάλι του και αγναντεύει τα μαύρα σύννεφα που μαζεύονται στα δυτικά.

Ξαφνικά κάτι έκανε «πλαφ» μες στο νερό, ακριβώς μπροστά του.

Πέρα, μακριά στο δρόμο πίσω από τον τοίχο, ακούστηκαν βήματα που απομακρύνθηκαν γρήγορα.

Μες στο νερό, εκείνο το κάτι που είχε κάνει «πλαφ», κλαψούριζε και πάλευε αδύναμα, να σωθεί.

Ο Ταγκύ σηκώθηκε αμέσως όρθιος, έχοντας ξυπνήσει για τα καλά. Κοίταξε τα ήρεμα νερά...

Είδε ένα ζωάκι, μια γάτα ή κάποιο σκύλο, κάτι τέλος πάντων που ήδη βούλιαζε και κόντευε να χαθεί.

Τότε, λοιπόν, ο Ταγκύ άρπαξε γρήγορα το ψαροκάλαμό του. Ευτυχώς ήταν αρκετά μακρύ. Τράβηξε προς το μέρος του το ζωάκι που πνιγόταν.

Το πήρε αμέσως στα χέρια του.

Ήταν ένας σκύλος, ένα γκριζο κουτάβι που μόλις είχαν ανοίξει τα μάτια του και που έτρεμε σαν το φύλλο.

Έτσι λοιπόν άρχισαν όλα.

– Καημενούλη μου!

Ο Ταγκύ έβγαλε το πουκάμισό του και τύλιξε το «εύρημά» του.

– Μην κλαις, φιλαράκο μου. Σώθηκες! Σώθηκες, σου λέω!

Το κουτάβι βγάζει κάτι αδύναμες κραυγές σαν ποντίκι. Ο Ταγκύ το τρίβει απαλά για να το στεγνώσει· το νιώθει μια σταλιά στα χέρια του.

– Ωραία, νιώθεις καλύτερα τώρα;

Το βάζει δίπλα του, κάτω από τον ήλιο. Το σκυλάκι σταμάτησε το κλάμα· ξερογλείφεται, προσπαθεί ν' ανοίξει τα μάτια· έχει κάτι ξεπλυμένα μπλε ματάκια, όπως όλα τα νεογέννητα ζώα. Είναι αρσενικό.

Ο Ταγκύ το χαϊδεύει τρυφερά. Το κουτάβι ξαναρχίζει να σιγοκλαίει, αλλά αυτή τη φορά από χαρά. Επέστρεψε στη ζωή, τα ξέχασε κιόλας όλα!

Ο Ταγκύ το κοιτάει: μια περίεργη αίσθηση πλημμυρίζει την καρδιά του· θα είναι τρυφερότητα ή αγάπη...

- Ποιοι παλιάνθρωποι στο έκαναν αυτό; Το διανοεΐσαι;
Όχι, το κουτάβι δεν το διανοεΐται. Θα πρέπει να νιώθει υπέροχα, καθώς
λιάζεται ξαπλωμένο πάνω στο βαμβακερό πουκάμισο. Βγάζει ένα ακόμη
λυγμό κι ύστερα κλείνει τα μάτια. Μα το Θεό, κοιμάται!

- Θα έπρεπε να σε ονομάσουμε Μωυσή, μουρμουρίζει ο Ταγκύ.

- Μπορεί να μην είναι και πολύ πρωτότυπο, αλλά σώθηκες από το ποτά-
μι. Όπως κι εκείνος.

Το να ονομάζεις κάποιον, να του δίνεις ένα όνομα σημαίνει πως τον βγά-
ζεις από την ανωνυμία. Σημαίνει πως δημιουργείς ισχυρούς δεσμούς, «δένε-
σαι» μαζί του. Και να που ο Ταγκύ «δέθηκε» κιόλας με τον Μωυσή!

Μια σειρήνα κάποιου εργοστασίου των προαστίων έσχισε τον αέρα. Τα
σύννεφα εξακολουθούν να μαζεύονται στα Δυτικά. Σύντομα θα κρύψουν τον
ήλιο.

«Πρέπει να γυρίσω στο σπίτι», σκέφτεται ο Ταγκύ.

Κι αμέσως μετά:

«Μωυσή. Τι θα κάνω με σένα;»

Έλα ντε! Τι θα τον κάνει; Αποκλείεται να τον πάρει μαζί του στο σπίτι.
Ο Ρολάν, ο πατριός του, απεχθάνεται τα ζώα. «Δεν με πειράζουν, δηλώνει
με την καθαρή, χαμηλή φωνή του, αλλά, πώς να το κάνουμε, ο καθένας στο
σπίτι του. Δεν ζω ούτε στη ζούγκλα, ούτε στο δάσος! Αν ήμουν βοσκός σε κα-
νένα βουνό θα είχα ένα τσοπανόσκυλο. Αν ήμουν μυλωνάς θα είχα μια γά-
τα. Εγώ όμως είμαι γραμματέας συμβολαιογράφου και δε μου χρειάζεται
κανένα ζώο!»

Έτσι είναι ο Ρολάν. Δεν συγκινείται με κάτι τέτοια.

Ο Μωυσής άνοιξε τα ματάκια του. Ξανάρχισε το κλαψούρισμα. Ξερο-
γλείφεται και πιπιλίζει αέρα κοπανιστό.

«Σίγουρα, πεινάει!»

Ο Ταγκύ δεν είχε ποτέ του ζώα. Κι όμως, το καταλαβαίνει αμέσως πως
τούτο δω το σκυλάκι είναι πολύ μωρό για να βρΐσκει μόνο του την τροφή του.
Του χρειάζεται το γάλα της μητέρας του!

Και τώρα, να το αφήσει να ψοφήσει της πείνας; Όχι βέβαια! Τότε ποιος
ο λόγος να το σώσει από το πνΐξιμο;

«Τι να κάνω;»

Ξαφνικά το αγοράκι νιώθει ολομόναχο και πελαγωμένο. Βέβαια θα μπο-
ρούσε να το κρύψει στο δωμάτιό του, τουλάχιστον προσωρινά: ο Ρολάν δεν
μπαινεί ποτέ στο δωμάτιο του Ταγκύ, παρά μόνο κάποιες φορές για να δει
αν «είναι όλα ταχτοποιημένα». Αυτό όμως δεν θα έλυne το πρόβλημα της
τροφής.

«Να τον τάιζα με μπιμπερό;»

Όπως και να 'χει το πράγμα πρέπει να γυρίσει στο σπίτι. Ο Ταγκύ σφίγ-
γει τον Μωυσή, στην αγκαλιά του. Σκαρφαλώνει στις ρΐζες της γέριχης ιτιάς,
περνάει το ναυπηγείο, ανεβαίνει τα πέτρινα σκαλιά. Η λεωφόρος είναι
άδεια: ο περισσότερος κόσμος λείπει σε διακοπές κι όσοι έμειναν πίσω φρο-
ντιίζουν να κλειστούν στα σπίτια τους, περιμένοντας να δροσίσει και να ξε-
σπάσει καμιά καταιγίδα.

Πηγή: Ζ. Σπυροπούλου
και Α. Δελώνης, Ανθολόγιο
Νεοελληνικών Κειμένων
για το Δημοτικό, εκδ. Ελληνικά
Γράμματα, Αθήνα 2000

YVON MAUFFRET

Όλα για ένα κουτάβι

1. Διαβάστε προσεκτικά το απόσπασμα και πείτε πού βρίσκεται ο μικρός ήρωας; Με ποιο σκοπό έχει πάει εκεί;
2. Ο ήρωας πιάνει ψάρια ή όχι; Γιατί; Τι έχει συμβεί στο ποτάμι;
3. Τι συμβαίνει ξαφνικά που αναστατώνει το μικρό μας ήρωα;
4. Πώς φαντάζεστε ότι βρέθηκε το μικρό σκυλάκι στο ποτάμι; Πώς σώθηκε;
5. Γιατί ο πατριός του κεντρικού ήρωα δε θέλει να έχουν κανένα ζώο στο σπίτι; Πώς δικαιολογεί την άποψή του;
6. Ποιο πρόβλημα αντιμετωπίζει στο τέλος του αποσπάσματος ο ήρωάς μας σε σχέση με το σκυλάκι;
7. Ποια σχέση αναπτύσσεται ανάμεσα στο παιδί και το κουτάβι; Τι νομίζετε πως έδωσε το μικρό ήρωά μας με το νεογέννητο σκυλάκι;

8. «Τώρα πια πηγαίνει για ψάρεμα ... στην επιφάνεια του νερού»: Βρείτε την περίοδο στο κείμενο. Χωρίστε σε προτάσεις και αναγνωρίστε τις, αν είναι κύριες ή δευτερεύουσες. Ποια πληροφορία σας δίνουν οι δευτερεύουσες προτάσεις; Σε ποια υποθετική ερώτηση απαντούν;
9. «Η λεωφόρος είναι άδεια: ο περισσότερος κόσμος λείπει σε διακοπές»: η περίοδος αποτελείται από δύο προτάσεις οι οποίες ενώνονται μεταξύ τους με άνω και κάτω τελεία. Μπορείτε να ενώσετε τις δύο αυτές προτάσεις με κάποιο σύνδεσμο από τον πίνακα που σας δίνεται και που να ταιριάζει; Τι είδους πρόταση θα είναι αυτή η δευτερεύουσα που θα δημιουργήσετε μόλις προσθέσετε το σύνδεσμο; Γιατί, τι θα εκφράζει;

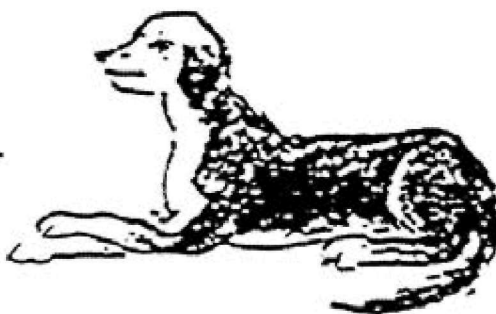
Οι αιτιολογικές προτάσεις αρχίζουν με τους συνδέσμους **γιατί, επειδή, διότι, αφού, μια και, μια που, καθώς** κ.ά.

Οι τελικές προτάσεις αρχίζουν με τους συνδέσμους **για να, να**.

Οι συμπερασματικές προτάσεις αρχίζουν με τους συνδέσμους **ώστε, που, ώστε να, που να, κ.ά.**

- 10.** Όπως θα καταλάβατε, η ιστορία του κειμένου δεν έχει ολοκληρωθεί. Μένουν πολλά να γίνουν ακόμα. Μπορείτε να τη συνεχίσετε και να δώσετε το δικό σας τέλος; Πώς ο ήρωας κατάφερε να ταΐσει το πεινασμένο σκυλάκι; Το πήρε στο σπίτι μαζί του; Τι έγινε στο τέλος;

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Έβρος

Στη βορειοανατολική γωνιά της Ελλάδας, κοντά στην Αλεξανδρούπολη, βρίσκεται ο ποταμός Έβρος.

Με 530 χιλιόμετρα μήκος, τα 204 από τα οποία βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια, ο Έβρος αποτελεί το μεγαλύτερο ποταμό των Βαλκανίων και το δεύτερο στη νοτιοανατολική Ευρώπη μετά το Δούναβη.

Το Δέλτα του ποταμού είναι ένας από τους δέκα υγρότοπους της Ελλάδας που προστατεύονται από τη Διεθνή Σύμβαση Ραμσάρ, που αφορά τους υγρότοπους διεθνούς σημασίας. Πρόκειται για ένα πολύ σημαντικό οικοσύστημα με πλήθος διαφορετικών στοιχείων, που πρέπει να διατηρηθούν.

Εδώ βρίσκουν καταφύγιο πολλά ζώα και φυτά της Ελλάδας, ενώ έχουν παρατηρηθεί τα 304 από τα 423 είδη πουλιών της χώρας.

Όμως η ανεξέλεγκτη ανθρώπινη δραστηριότητα θέτει σε κίνδυνο την αρμονία του: Η υπερβόσκηση, η ρύπανση του νερού και το παράνομο κυνήγι αποτελούν απλώς... δείγματα γραφής.

Το WWF Ελλάς εφαρμόζει προγράμματα προστασίας στο Δέλτα του Έβρου.

- Γιατί ο Έβρος είναι και πρέπει να παραμείνει ένα σύμβολο ζωής.
- Γιατί οι υγρότοποι πάνω απ' όλα είναι πηγή ζωής. Είναι αποθήκες πόσιμου και αρδευτικού νερού και είναι δεμένοι με την επιβίωσή μας.
- Γιατί αυτά η γη είραστε εμείς. Είναι η φυσική μας κληρονομιά, που αξίζει να γνωρίσουμε και να διατηρήσουμε.

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ. Οι τράπεζες της φύσης

1. Πού βρίσκεται ο ποταμός Έβρος; Να δείξετε στο χάρτη των Βαλκανίων τις περιοχές από τις οποίες περνάει στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες.
2. Ποια ιδιαίτερη οικολογική σημασία έχει το Δέλτα του Έβρου;
3. Ποιοι κίνδυνοι απειλούν τον υγρότοπο στο Δέλτα του Έβρου;
4. Γιατί πρέπει όλοι μαζί με το WWF Ελλάς να προστατέψουμε τον υγρότοπο αυτό;
5. Γιατί στον τίτλο του κειμένου οι υγρότοποι χαρακτηρίζονται «Τράπεζες της Φύσης»;
6. Αν θέλετε να μάθετε περισσότερες πληροφορίες για τη δράση του WWF Ελλάς, σε ποιο τηλέφωνο μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί του;

7. Στο τέλος του κειμένου υπάρχουν τρεις προτάσεις με κόκκινη βούλα μπροστά, που αρχίζουν όλες με το σύνδεσμο γιατί. Σε ποια ερώτηση απαντούν; Πώς συνδέονται οι προτάσεις αυτές με την προηγούμενη πρόταση: «Το WWF Ελλάς εφαρμόζει πρόγραμμα προστασίας και αναχαίτισης της υποβάθμισης στο Δέλτα του Έβρου»; Τι είδους είναι όλες αυτές οι προτάσεις με το γιατί; Αιτιολογική (δείχνει την αιτία), τελική (φανερώνει το σκοπό) ή συμπερασματική (δίνει το αποτέλεσμα);

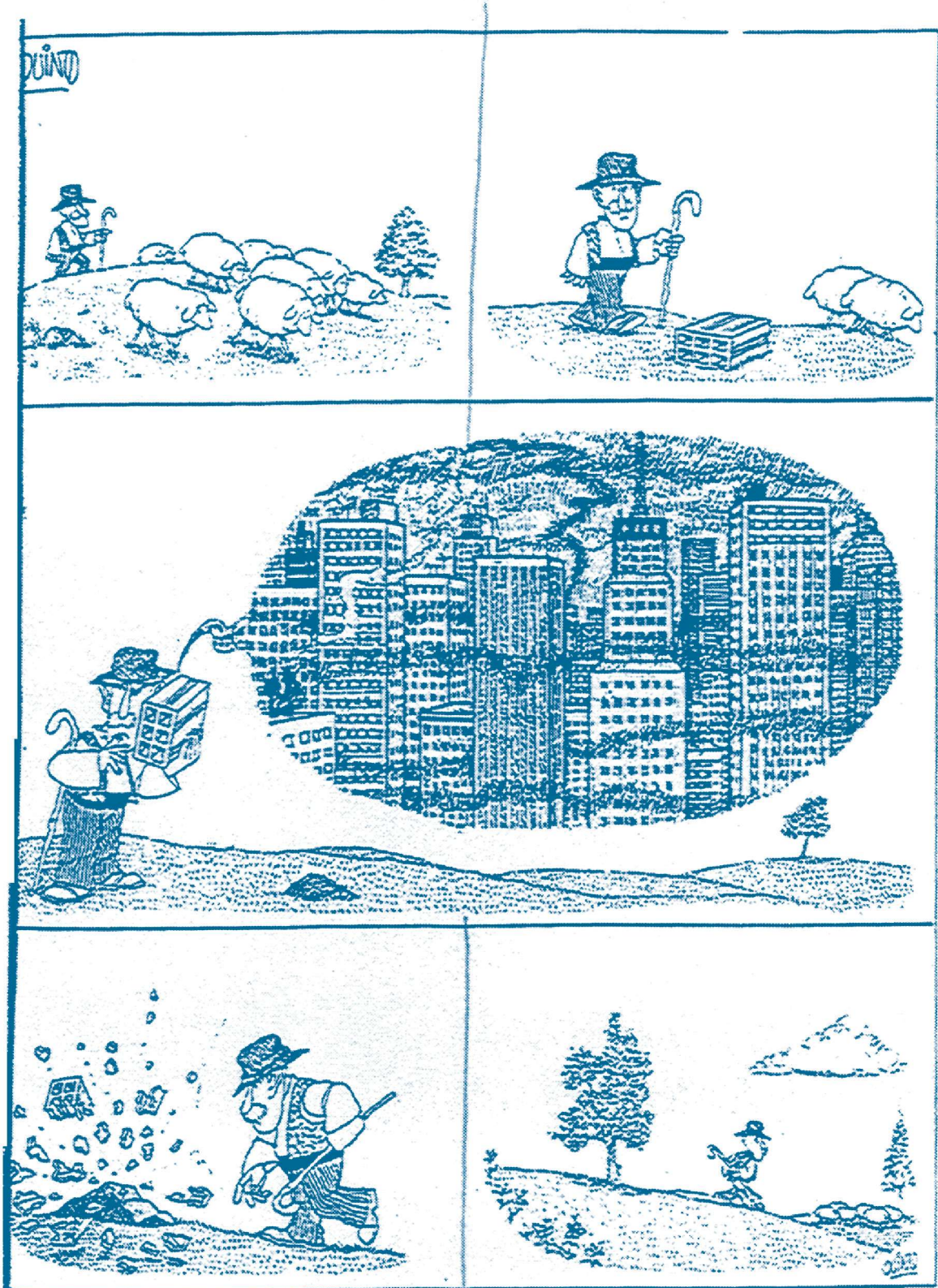
8. Στο κείμενο υπάρχει η διεύθυνση του WWF Ελλάς. Γράψτε μια επιστολή προς τους υπεύθυνους με την οποία να ζητάτε να σας ενημερώσουν για τη δράση τους στην περιοχή σας. Συγκεκριμένα ζητήστε:

- πληροφορίες και έντυπο υλικό για τα προγράμματα προστασίας της φύσης στην ευρύτερη περιοχή σας,
- προτάσεις για το τι μπορείτε και εσείς να κάνετε

Θυμηθείτε ότι πρόκειται για τυπική και επίσημη επιστολή και το ύφος πρέπει να είναι ανάλογο και ευγενικό.

Θυμηθείτε ακόμα τη μορφή που πρέπει να έχει η επιστολή σας. Να αναφέρετε τον τόπο και την ημερομηνία που τη γράφετε, να προσφωνήσετε με τον κατάλληλο τρόπο τους κυρίους στους οποίους απευθύνεστε και να τελειώσετε το γράμμα σας με έναν επίσημο χαιρετισμό και την υπογραφή σας.

Quino, *Ο κόσμος ανάποδα*, Ars Longa, 1983.

Πηγή: Quino, *Ο κόσμος ανάποδα*

Κόμικς, Quino

1. Μπορείτε να διηγηθείτε με λέξεις ό,τι ο σκιτσογράφος δείχνει στα πέντε αυτά σκίτσα;
2. Τι φαίνεται να λείπει στο τρίτο σκίτσο το τούβλο στο γεροβοσκό που το βρήκε;
3. Γιατί ο γεροβοσκός πετάει το τούβλο και το σπάει στο τέταρτο σκίτσο;
4. Πώς αρχίζει και πώς τελειώνει η ιστορία; Δείτε το πρώτο και το τελευταίο σκίτσο. Υπάρχουν κοινά σημεία;

5. Μπορείτε να βάλετε έναν τίτλο στην ιστορία που μας αφηγούνται τα σκίτσα αυτά; Μήπως επίσης θα μπορούσατε να προσθέσετε έναν υπό-τιτλο κάτω από καθένα από τα πέντε σκίτσα, προκειμένου να δώσετε ένα δικό σας σχόλιο σε όσα δείχνουν;
6. Δώστε το δικό σας τέλος στην ιστορία. Φανταστείτε ότι ο γεροβοσκός δεν σπάει το τούβλο. Ποια θα ήταν η συνέχεια της ιστορίας; Μπορείτε να τη διηγηθείτε γραπτά;

Κόμικς, Quino

1. Μπορείτε να διηγηθείτε με λέξεις ό,τι ο σκιτσογράφος δείχνει στα πέντε αυτά σκίτσα;
2. Τι φαίνεται να λείπει στο τρίτο σκίτσο το τούβλο στο γεροβοσκό που το βρήκε;
3. Γιατί ο γεροβοσκός πετάει το τούβλο και το σπάει στο τέταρτο σκίτσο;
4. Πώς αρχίζει και πώς τελειώνει η ιστορία; Δείτε το πρώτο και το τελευταίο σκίτσο. Υπάρχουν κοινά σημεία;

5. Μπορείτε να βάλετε έναν τίτλο στην ιστορία που μας αφηγούνται τα σκίτσα αυτά; Μήπως επίσης θα μπορούσατε να προσθέσετε έναν υπότιτλο κάτω από καθένα από τα πέντε σκίτσα, προκειμένου να δώσετε ένα δικό σας σχόλιο σε όσα δείχνουν;
6. Δώστε το δικό σας τέλος στην ιστορία. Φανταστείτε ότι ο γεροβοσκός δεν σπάει το τούβλο. Ποια θα ήταν η συνέχεια της ιστορίας; Μπορείτε να τη διηγηθείτε γραπτά;

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΒΑΡΕΛΑ

Το φοινικόδεντρο

Το φοινικόδεντρο ήταν το «σήμα κατατεθέν» της γειτονιάς μου. Τη σημάδευε και τη χαρακτηρίζει. Μέσα στον κήπο του αρχοντικού με τα μαύρα κάγκελα και τη βαριά σιδερένια πόρτα – πάντα ανοιχτή – φαινόταν απρόσβλητο. Το είχαμε βρει εκεί και μεγάλωνε μαζί μας ψηλώνοντας ολοένα και τινάζοντας καινούργια κλαδιά. Ήταν μια παρουσία ζωντανή.

Εμείς τα παιδιά αγκαλιάζαμε τον κορμό του με αγάπη. Ανεβαίναμε πάνω του κι ήταν άξιος όποιος κατάφερε να φτάσει ψηλά. Η εκτίμησή μας αύξανε ή μειωνόταν ανάλογα με την επίδοση του καθενός, κι ο Γιάννης, που κατάφερε ν' ανέβει μέχρι τα φύλλα της απλωτής του βεντάλιας, κέρδιζε πάντα το θαυμασμό μας.

Πριν από καιρό, μια κίτρινη μπουλντόζα στάθηκε μπροστά στην πόρτα του αρχοντικού. Περνώντας τυχαία, ένιωσα μέσα μου τον κίνδυνο, μα απόδιωξα τη σκέψη, γιατί μου φάνηκε φρικτή. Λες να ριξουν το φοινικόδεντρο; Αν είναι δυνατόν! Άλλωστε στις πολυκατοικίες αφήνουν πάντα ένα χώρο κενό – για λίγο αέρα και λίγη ανάσα- κι εκεί, οπωσδήποτε, υπήρχε χώρος για το δέντρο που ήταν η ψυχή μιας εποχής. Η ψυχή της γειτονιάς μου.

Αδιάφοροι για όλ' αυτά, οι οικοδόμοι έκαναν τη δουλειά τους κι έριξαν το δέντρο κάτω. Δεν το είδα πεσμένο. Το απέσυραν αμέσως. Μόνο εκεί που υψωνόταν άλλοτε αγέρωχο, είδα μια τρύπα βαθιά – τόσο βαθιές ήταν οι ρίζες του – μια τεράστια πληγή. Μια πληγή σαν τάφος, όπου θα 'πρεπε να θάψουμε τις παιδικές μας αναμνήσεις. Κι εκεί, στη θέση αυτού του μνημείου – γιατί μνημείο ήταν για μας – ξεφύτρωσε αργότερα μια τσιμεντένια κολόνα. Μου φαίνεται, λοιπόν, πως ο κόσμος γύρισε ανάποδα, πως κάτι δεν πάει καλά, πως έφυγε κυνηγημένη από τον πλανήτη μας η ευαισθησία και η αγάπη για τα πράγματα που δίνουν στη ζωή μας ομορφιά και περιεχόμενο. Ποιο παιδί θα θελήσει τώρα να σκαρφαλώσει στην τσιμεντένια κολόνα, και γιατί;

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΒΑΡΕΛΑ

Το φοινικόδεντρο

1. Τι αντιπροσώπευε το φοινικόδεντρο για τη γειτονιά και τους ανθρώπους που ζούσαν εκεί;
2. Ποια σχέση είχαν τα παιδιά της γειτονιάς με το φοινικόδεντρο;
3. Γιατί τα παιδιά θαύμαζαν το Γιάννη;
4. Γιατί η συγγραφέας δεν μπορούσε να πιστέψει ότι η μπουλντόζα θα έριχνε το φοινικόδεντρο;
5. Όταν έριξαν το φοινικόδεντρο, ανοίχτηκε στη γη μια τρύπα. Με τι παρομοιάζει την τρύπα αυτή η συγγραφέας;
6. Τι έβαλαν στη θέση του φοινικόδεντρου;
7. Τι χάθηκε μαζί με το φοινικόδεντρο;
8. Στην περιοχή που ζείτε κυριαρχούν τα δέντρα ή το τσιμέντο; Πώς αισθάνεστε γι' αυτό;

Οι αιτιολογικές προτάσεις αρχίζουν με τους συνδέσμους **γιατί, επειδή, διότι, αφού, μια και, μια που, καθώς** κ.ά.

Οι τελικές προτάσεις αρχίζουν με τους συνδέσμους **για να, να**.

Οι συμπερασματικές προτάσεις αρχίζουν με τους συνδέσμους **ώστε, που, ώστε να, που να, κ.ά.**

9. «Περνώντας τυχαία, ένιωσα... μου φάνηκε φορική»: Βρείτε την περίοδο μέσα στο κείμενο. Προσπαθήστε να τη χωρίσετε σε προτάσεις και να αναγνωρίσετε τις προτάσεις αν είναι κύριες ή δευτερεύουσες. Γιατί η συγγραφέας έδωξε από το μυαλό της τη σκέψη ότι η μπουλντόζα μπορεί να ρίξει το φοινικόδεντρο; Απαντήστε με μια πρόταση της περιόδου που σας δόθηκε. Τι εκφράζει η πρόταση αυτή; Με ποιο σύνδεσμο αρχίζει;

10. Εσείς έχετε πάθει ποτέ κάτι σαν αυτό που περιγράφει η συγγραφέας; Αν ναι, περιγράψτε το γεγονός και τα συναισθήματά σας σε ένα κείμενο που θα διαβάσετε στους συμμαθητές σας.

Ένας άγουρος οικολογικός Άι-Βασίλης

Ο Άι-Βασίλης, φορώντας πράσινη στολή, αντί για την κλασική κόκκινη, ανεμίζει τη σημαία της Δανίας, της χώρας από την οποία προέρχεται, κατά την άφιξή του στο διεθνές αεροδρόμιο της Ναρίτα, στο Τοκιο, πριν από λίγες μέρες. Ο συμπαθητικός γερακός από το Ρόβανιεμι της Φινλανδίας δεν τα 'χασε... απλώς ντύθηκε οικολογικά για να μεταφέρει και στη μακρινή ιαπωνική πρωτεύουσα το πάντοτε επίκαιρο μήνυμα της προστασίας του περιβάλλοντος. Άραγε, θα περάσει κι από τη χώρα μας;

Πηγή: εφημ. Καθημερινή, Ερευνητές, 23-11-2002

Ένας άγουρος οικολογικός Άι-Βασίλης

1. Διαβάστε τις παρακάτω ειδήσεις από τις εφημερίδες και βρείτε τι μας κάνει εντύπωση στην εμφάνιση του Αϊ-Βασίλη της φωτογραφίας;
2. Από ποια χώρα φαίνεται πως έρχεται ο Αϊ-Βασίλης αυτός; Από πού το καταλαβαίνουμε;
3. Σε ποια πόλη προσγειώθηκε το αεροπλάνο της φωτογραφίας;
4. Γιατί ντύθηκε με αυτή την παράξενη στολή ο Αϊ-Βασίλης;

5. «... απλώς ντύθηκε οικολογικά για να μεταφέρει και στη μακρινή ιαπωνική πρωτεύουσα το πάντοτε επίκαιρο μήνυμα της προστασίας του περιβάλλοντος.» Βρείτε το απόσπασμα στο κείμενο. Χωρίστε το σε προτάσεις και αναγνωρίστε τις, πείτε αν είναι κύριες ή δευτερεύουσες.

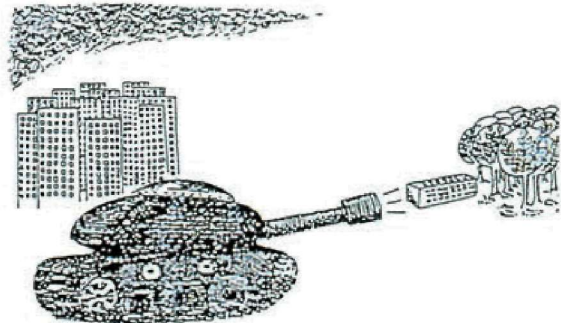
6. Έχετε διαβάσει κάποιο βιβλίο ή έχετε δει κάποια εκπομπή με θέμα την προστασία του περιβάλλοντος; Έχετε παρακολουθήσει κάποια εκδήλωση με το ίδιο θέμα; Έχετε πάρει μέρος ποτέ σε δραστηριότητες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης; Αν ναι, γράψτε ένα άρθρο για τη σχολική εφημερίδα ή περιοδικό, για να παρουσιάσετε με συντομία το βιβλίο, την εκπομπή, την εκδήλωση ή την όποια σχετική δραστηριότητα έχετε παρακολουθήσει.

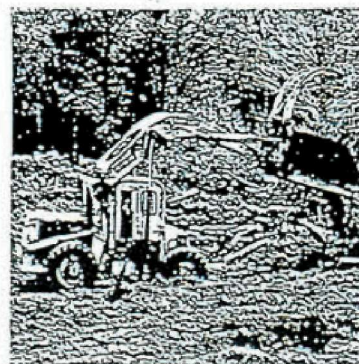
Τον Οκτώβριο του 1999 ξεκίνησε η εφαρμογή του Ειδικού Διαχειριστικού Σχεδίου στις περιοχές αυστηρής προστασίας του Δασους Δαδιάς - Λευκίμης - Σουφλίου. Για την εφαρμογή αυτή συνεργάστηκαν με επιτυχία η Διευθυνση Δασών Εβρου και το WWF Ελλάς - Πρόγραμμα Δαδιάς, δημιουργώντας ένα αισιόδοξο κλίμα για το μέλλον της περιοχής. Την ευθυνη των εργασιών είχε το Δασαρχείο Σουφλίου, ενώ τα μέλη των δασικών συνεταιρισμών της περιοχής εργάστηκαν με ευσυνειδησία. Είναι η πρώτη φορά που εφαρμόζεται στην Ελλάδα ένα σχέδιο με κύριο στόχο την προστασία του δάσους. Ιδιαίτερη δε σημασία δόθηκε στους πληθυσμούς αρπακτικών πουλιών που ζουν στην περιοχή.

Κάποια από τα δέντρα στο παρθένο δάσος Φρακτού, στη Ροδόπη, έχουν ηλικία 200-300 χρόνων.

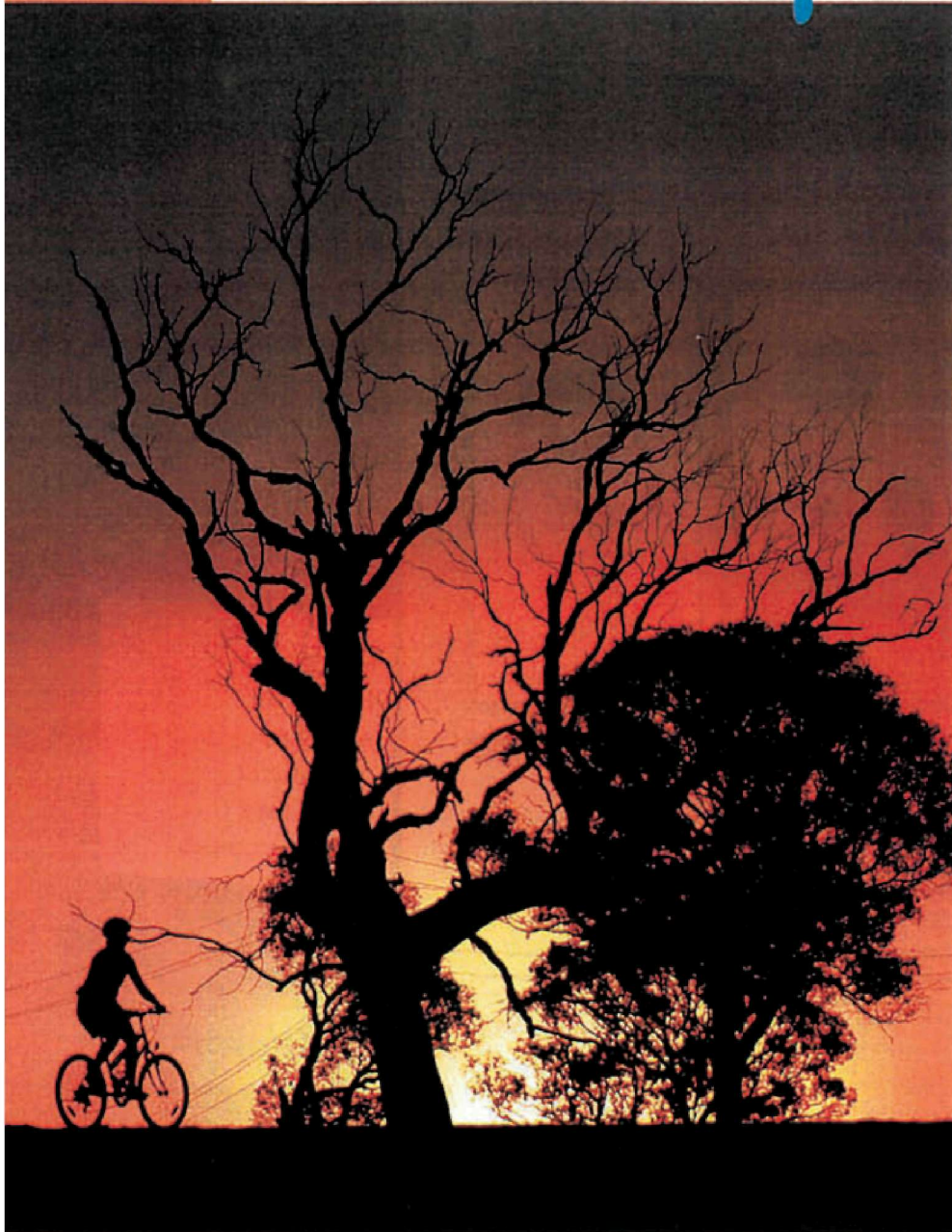
Σκίτσο του Δημήτρη Πετασιτίδη.

Τα δάση υποχωρούν.

Το νεκρό δέντρο

Σε πρώτη φάση το τοπίο μοιάζει ειδυλλιακό. Όμως το τόσο ζεστό χρώμα της εικόνας δυστυχώς οφείλεται σε πυρκαγιά που μάλιστα εκεί κοντά και το θεόρατο γλυπτό είναι ένα δέντρο που πλέον έχει πεθάνει από τη φωτιά. Οι καλοκαιρινές -μιας και μιλάμε για την Αυστραλία- πυρκαγιές έχουν καταστρέψει σε μεγάλο βαθμό τα προάστια της Καμπέρα, πρωτεύουσας της μακρινής χώρας.

ΔΑΔΙΑ / Το νεκρό δέντρο

1. Για ποιο δάσος μιλάει το ενημερωτικό κείμενο 19;
2. Όταν καταστρέφεται ένα δάσος, χάνονται μόνο τα δέντρα του; Ποιο άλλο κακό παθαίνει η φύση; Δείτε το κείμενο και τη φωτογραφία κάτω από τον τίτλο «Δαδιά» πριν απαντήσετε.
3. Πού βρίσκεται το δάσος Φρακτού; Βρείτε την περιοχή στο χάρτη.
4. Τι βλέπουμε στο σκίτσο του Δ. Πετσετίδη;
5. Γιατί το τανκς πυροβολεί το δάσος; Τι πετάει εναντίον του;
6. Τι δείχνει η φωτογραφία με τον υπότιτλο «Τα δάση υποχωρούν»;
7. Όταν τα δάση υποχωρούν, τι παίρνει τη θέση τους σύμφωνα με το σκίτσο;
8. Ποιο είναι το θέμα της φωτογραφίας στο κείμενο 20;
9. Γιατί το άρθρο στο κείμενο 20 έχει τον τίτλο «Το νεκρό δέντρο»; Πώς πέθαναν τα δέντρα της φωτογραφίας;
10. «Το νεκρό δέντρο» του κειμένου 20 βρίσκεται στην Αυστραλία. Πυρκαγιές στα δάση όμως γίνονται μόνο σε αυτή τη μακρινή χώρα ή μήπως και στην Ελλάδα;

11. Έχετε επισκεφτεί ποτέ κάποιο δάσος; Ποιο; Διηγηθείτε τις εντυπώσεις από την επίσκεψή σας αυτή στους συμμαθητές σας. Συζητήστε μέσα στην τάξη τι προσφέρει το δάσος στον άνθρωπο.

12. Κάντε μια έκθεση στην τάξη σας με θέμα το δάσος. Μαζέψτε φωτογραφίες, δικές σας δημιουργίες (ζωγραφιές, σκίτσα, κατασκευές κάθε είδους) και φυσικά υλικά από γειτονικά σας δάση (αν υπάρχουν), όπως κουκουνάρια, πευκοβελόνες, κλαδάκια, κ.ά.. Γράψτε δίπλα στο υλικό που θα μαζέψετε σχόλια που να δείχνουν τι προσφέρει το δάσος στον άνθρωπο.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Έρευνα WWF 2000

Αγαπητοί φίλοι,
Το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί σχεδιάστηκε με σκοπό να διερευνήσει τις απόψεις, τις αντιλήψεις, τις ανάγκες και τις πρακτικές σας ως υποστηρικτών του WWF Ελλάς, προκειμένου τελικά να προκύψουν συμπεράσματα που θα μας βοηθήσουν να ανταποκριθούμε περισσότερο στις απαιτήσεις σας για πληρέστερη ενημέρωση και βελτίωση της επικοινωνίας μας. Απευθυνόμαστε σ' εσάς, τα μέλη μας, πιστεύοντας ότι είστε οι πλέον κατάλληλοι άνθρωποι για να απαντήσετε στα ερωτήματα αυτά, με προσοχή, ακρίβεια και όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ειλικρίνεια.

Ευχαριστούμε πολύ για τη βοήθειά σας!
Αννα Καββουρα
Υπεύθυνη Υποστηρικτών

Σημ.: Όλα τα στοιχεία που θα συγκεντρωθούν μέσω του ερωτηματολογίου θα παραμείνουν απορρήτα.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕΛΟΥΣ

(Η συμπλήρωση των παρακάτω στοιχείων είναι προαιρετική.)

Όνομα: Επώνυμο:
 Οδός, αριθμός: Τ.Κ.: Πόλη/περιοχή:
 Τηλ. οικίας: Τηλ. εργασίας: Fax:
 e-mail: Επάγγελμα/ιδιότητα: Αρ. μέλους:

Ε Ρ Ω Τ Η Μ Α Τ Ο Λ Ο Γ Ι Ο

1. Ποια υπήρξε η πηγή πληροφόρησής σας για το WWF Ελλάς;
 - Τηλεόραση
 - Ενημερωτικό φυλλάδιο του WWF
 - Περιοδικά
 - Άλλο:
2. Έχετε ενισχύσει στο παρελθόν έκτακτες δράσεις/εκστρατείες του WWF Ελλάς;
 - Ναι (Αναφέρετε συγκεκριμένα εάν θυμάστε τι αφορούσε η ενίσχυση)
 - Όχι
3. Επιθυμείτε να υποστηρίξετε διάφορες μελλοντικές έκτακτες δράσεις;
 - Ναι, είμαι γενικά προθυμός/η να υποστηρίξω τις νέες δράσεις της οργάνωσής
 - Όχι, δεν έχω δυνατότητα για πρόσθετη οικονομική ενίσχυση πέρα από τη συνδρομή μου
4. Θα προτιμούσατε να ενισχύετε προγράμματα που αφορούν:

(Γράψτε τους αριθμούς 1 έως 6 στα κουτάκια, ανάλογα με τη σειρά προτίμησής σας)

 - Δάση
 - Υγροτόπους
 - Θάλασσα
 - Απειλούμενα είδη
 - Ελληνική φύση μόνο
 - Διεθνή θέματα του WWF (π.χ. τροπικά δάση, ρινοκερας, τίγρη, πάντα, τοξικά)
5. Προτιμάτε να υποστηρίξετε:
 - Συγκεκριμένα προγράμματα
 - Το έργο του WWF συνολικά

6. Σας ενδιαφέρει η εθελοντική εργασία;
 - Ναι, επιθυμώ να συμμετέχω πιο ενεργά στο έργο του WWF Ελλάς προσφέροντας το χρόνο μου σε:
 - Δουλειά γραφείου
 - Προγράμματα πεδίου
 - Εκδηλώσεις/παρουσιάσεις
 - Όχι, μπορώ να προσφέρω μόνο οικονομική ενίσχυση
7. Θα ήσαστε διατεθειμένοι:
 - Να αλλάξετε τις καθημερινές σας συνήθειες που επιβαρύνουν το περιβάλλον (χρειάζεστε σχετικές συμβουλές; Ναι Όχι)
 - Με την καθοδήγηση του WWF, να συλλέξετε στοιχεία περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος (π.χ. παρατήρηση ειδών) όταν βρίσκεστε στη φύση
 - Να συλλέξετε υπογραφές ώστε το WWF να ασκήσει πολιτική πίεση για συγκεκριμένα θέματα
 - Άλλες ιδέες:
8. Βρίσκετε τον τρόπο με τον οποίο σας αντιμετωπίζει η οργάνωση ως μέλος της;
 - Πολύ ικανοποιητικό
 - Σχετικά ικανοποιητικό
 - Ουδέτερο/Απρόσωπο
9. Ποιον από τους δύο άρους προτιμάτε:
 - Μέλος του WWF
 - Υποστηρικτής/ρια του WWF
10. Πιστεύετε ότι η λέξη «Ταμείο», που αναφέρεται στην επωνυμία, έρχεται σε αντίθεση με το χαρακτήρα του WWF ως περιβαλλοντικής οργάνωσης;
 - Ναι (Διατυπώστε με συντομία την άποψή σας)
 - Όχι

11. Θεωρείτε ότι η πληροφόρηση που σας παρέχει το WWF είναι:

- Πολύ ικανοποιητική Μέτρια Ανεπαρκής

12. Τι πιστεύετε για τον τρόπο προβολής του έργου του WWF Ελλάς;

- Αποτελεσματικός
 Όχι ιδιαίτερα αποτελεσματικός
 Αναποτελεσματικός – πιστεύω πως η οργάνωση χρειάζεται περισσότερη προβολή

13. Έχετε δει τα μονόλεπτα τηλεοπτικά μηνύματα του WWF Ελλάς στο Mega Channel;

- Αρκετές φορές Λίγες φορές
 Όχι, δεν έτυχε να τα δω

14. Εάν ναι, στην περίπτωση που δεν γνωρίζετε για το WWF Ελλάς, η εικόνα που θα σχηματίζατε μέσω αυτών για την οργάνωση ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα;

- Ναι Όχι

15. Προτιμάτε να επικοινωνούμε τηλεφωνικά μαζί σας όταν υπάρχει η δυνατότητα;

- Ναι Όχι

16. Έχετε δυνατότητα πρόσβασης στο Internet; Σας ενδιαφέρει ως πρόσθετος τρόπος επικοινωνίας μαζί σας στο μέλλον;

- Ναι Όχι

17. Ποια είναι η άποψή σας για τη συνεργασία του WWF με εταιρίες;

- Θετική, εφόσον πρόκειται για εταιρίες που δεν καταστρέφουν το περιβάλλον
 Αρνητική. Δεν πιστεύω σε αυτού του είδους τις συνεργασίες

18. Παράλληλα με το WWF Ελλάς, υποστηρίζετε άλλη μη κερδοσκοπική οργάνωση;

- Όχι
 Ναι, υποστηρίζω τις ακόλουθες:

- α)
β)
γ)

19. Ποιες κατά τη γνώμη σας είναι οι πηγές χρηματοδότησης του WWF Ελλάς;

(Αξιολογήστε γράφοντας στα κουτάκια τους αριθμούς 1 έως 6)

- Κράτος Ευρωπαϊκή Ένωση
 Ιδρύματα Επιχειρήσεις
 Ιδιώτες WWF International

20. Σε τι ποσό πιστεύετε ότι ανέρχεται το ύψος του ετήσιου προϋπολογισμού του WWF Ελλάς; (σε δραχμές)

- 100 εκατομμύρια 500 εκατομμύρια 1 δισεκατομμύριο
 Άλλο (Συμπληρώστε το ποσό που νομίζετε.)

21. Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι γνωρίζετε «τι κάνει το WWF»;

(Σκοποί και τρόποι δράσης της οργάνωσης.)

- Πολύ καλά Καλά
 Μέτρια Ελάχιστα

22. Πόσο συχνά διαβάζετε το περιοδικό μας *Το Πάντα*;

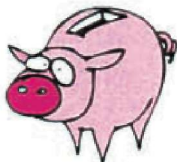
- Πάντα Τίς περισσότερες φορές
 Σπάνια, όταν βρισκώ λίγο ελεύθερο χρόνο

23. Θεωρείτε το ποσό της ελάχιστης ετήσιας συνδρομής (10.000 δρχ. κανονική συνδρομή, 5.000 δρχ. φοιτητική/μαθητική συνδρομή):

- Υψηλό Μέτριο Χαμηλό – εφικτό για «κάθε τσέπη»

24. Για την πληρωμή της ετήσιας συνδρομής σας προτιμάτε να χρησιμοποιείτε: (Γράψτε τους αριθμούς 1 έως 6 στα κουτάκια, ανάλογα με τη σειρά προτίμησής σας.)

- Πιστωτική κάρτα
 Τραπεζικό λογαριασμό
 ΕΛΤΑ
 Τραπεζική επιταγή
 Μετρητά, στο γραφείο του WWF
 Εισπράκτορα του WWF

25. Θα προτιμούσατε, αντί άλλου τρόπου, το Σύστημα Πάγιας Εντολής για την πληρωμή της ετήσιας συνδρομής σας (δηλαδή αυτόματη ανάληψη από Πιστωτική Κάρτα ή Τραπεζικό Λογαριασμό, σε τακτικές ημερομηνίες που επιλέγονται από τον συνδρομητή);

- Ναι, θεωρώ ότι είναι πιο εξυπηρετικό Όχι

26. Παροχές στα μέλη

Είδος παροχής	Πολύ ικανοποιητικό	Μέτριο	Περισσότερο
• Περιοδικό <i>Το Πάντα</i>	☐	☐	☐
• Κάρτα μέλους	☐	☐	☐
• Ημερολόγιο	☐	☐	☐
• Εκτακτη ενημέρωση για τα προγράμματα	☐	☐	☐
• Τηλεφωνική επικοινωνία	☐	☐	☐
• Χρήση βιβλιοθήκης	☐	☐	☐
• Φάκελος εγγραφής	☐	☐	☐
• Συμβολικά ευχαριστήρια δώρα (με την εγγραφή μέλους ή με την ανανέωση συνδρομής)	☐	☐	☐
• Ενημερωτικά φύλλα	☐	☐	☐
• Προσκλήσεις σε διαλέξεις/εκδηλώσεις	☐	☐	☐
• Κατασκηνώσεις εθελοντών	☐	☐	☐
• Εκδρομές στα προγράμματα του WWF	☐	☐	☐
• Συμμετοχή σε αναθεωρήσεις	☐	☐	☐

27. Είδη με το σήμα του WWF

- Θέλατε να λαμβάνετε τον κατάλογο με τα είδη του WWF (μπλουζάκια, βιβλία, λούτρινα κτλ.);

- Ναι Όχι

- Στην περίπτωση που έχετε προμηθευτεί κάποιο είδος, μείναι ικανοποιημένοι από την ποιότητα;

- Ναι Όχι

Άλλο σχόλιο:

- Θα θέλατε να συμπεριληφθούν στον κατάλογο και άλλα είδη; Γράψτε μας τις ιδέες σας:

.....

.....

28. Σημειώστε στο χώρο που ακολουθεί ποιες άλλες παροχές ή δραστηριότητες θα θέλατε να προσφέρει στα μέλη του το WWF:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

29. Μέσα Ενημέρωσης / Ψυχαγωγία

(Δώστε για κάθε ερώτηση μία από τις δύο απαντήσεις)

	Πολύ συχνά	Σπάνια
• Παρακολουθώ τηλεόραση (Αναφέρετε, προαιρετικά, 2-3 τηλεοπτικά κανάλια της προτίμησής σας)	☐	☐

α) β)

• Διαβάζω εφημερίδες (Αναφέρετε, προαιρετικά, 2-3 εφημερίδες της αρεσκείας σας)	☐	☐

α) β)

• Διαβάζω περιοδικά (Αναφέρετε, προαιρετικά, 2-3 περιοδικά της προτίμησής σας)	☐	☐

α) β)

• Παρακολουθώ κινηματογράφο	☐	☐

30. Η ηλικία σας είναι:

☐ <12	☐ 13-18	☐ 19-25
☐ 26-35	☐ 36-50	☐ >50

Παρακαλούμε ταχυδρομήστε ή στείλετε το συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο στη διεύθυνση: WWF Ελλάς, Φιλελλήνων 26, 105 58 Αθήνα, ή στο fax 32 47 578.

Έρευνα WWF 2000

Θυμηθείτε ότι το WWF είναι ένα Διεθνές Ταμείο για τη Φύση, μια οργάνωση που αγωνίζεται για την προστασία του περιβάλλοντος.

1. Το κείμενο που έχετε στο χέρι σας είναι ένα ερωτηματολόγιο του WWF Ελλάς. Για ποιους έχει γραφτεί; Γιατί;
2. Είναι απαραίτητο να συμπληρωθεί το ερωτηματολόγιο επώνυμα ή υπάρχει δυνατότητα να απαντήσει κάποιος χωρίς να δηλώσει το όνομά του;
3. Μόλις ένα μέλος του WWF Ελλάς συμπληρώσει το ερωτηματολόγιο, τι θα πρέπει να το κάνει;
4. Στην πρώτη ερώτηση μετά την επιλογή Άλλο υπάρχουν τελείες. Γιατί;

5. Συμπληρώστε το ερωτηματολόγιο του WWF Ελλάς γράφοντας ειλικρινά τη γνώμη σας.
6. Μαζέψτε τα ερωτηματολόγια όλης της τάξης σας με τις απαντήσεις τους. Χωριστείτε σε τρεις ομάδες. Κάθε ομάδα θα παρουσιάσει τα αποτελέσματα δέκα ερωτήσεων.
7. Ας πούμε ότι το σχολείο σας πρόκειται να συνεργαστεί σε ένα πρόγραμμα ανακύκλωσης του Δήμου. Μπορείτε να φτιάξετε ένα απλό ερωτηματολόγιο πέντε το πολύ ερωτήσεων για να δείτε τι σκέφτονται οι μαθητές για την ανακύκλωση; Ρωτήστε τους αν γνωρίζουν τι είναι η ανακύκλωση και τι μπορεί να προσφέρει, αν ξεχωρίζουν τα σκουπίδια πριν τα πετάξουν και να τα βάζουν σε χωριστούς κάδους κτλ. Χρησιμοποιήστε το ερωτηματολόγιο που σας δόθηκε.

ΣΩΣΤΕ ΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ ΓΗ

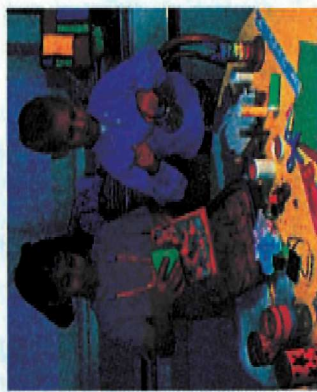
Είναι κοινό μυστικό ότι η φυσική ποσότητα του πλανήτη μας έχει διαταραχτεί και απειλείται συνεχώς από νέα προβλήματα. Κάθε μέρα, η μολυνση του περιβάλλοντος αυξάνεται, τα σκουπίδια πολλαπλασιάζονται. Τα δάση περιορίζονται. Έχετε σκεφτεί ότι ακόμα και πράγματα που χρησιμοποιούμε καθημερινά, όπως τα σπρέι, τα απορρυπαντικά, το ψυγείο μας, περιέχουν χημικές ουσίες που μολύνουν ανεπανόρθωτα το περιβάλλον; Οι συνέπειες είναι πολλές. Όπως, για παράδειγμα, η καταστροφή του στρώματος του όζοντος, που είναι τόσο πολύτιμο για τη ζωή στη Γη, καθώς μας προστατεύει από τις υπερυβίδες ακτίνες. Λόγω της ρύπανσης του περιβάλλοντος, μία μεγάλη τρύπα έχει εμφανιστεί στο στρώμα του όζοντος με αναπολόγητες συνέπειες στη ζωή των ανθρώπων, των ζώων, των φυτών.

Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΑΠΟ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ περιέχει πληροφορίες και μια βιντεοκασέτα για την ανακύκλωση του γυαλιού, των μετάλλων, του πλαστικού και του χαρτί. Ακόμη μέσα στο κουτί θα βρεθεί πλαστικό υλικό και διασκεδαστικές ιδέες για να αξιοποιήσει κανείς πράγματα που βρίσκονται στα σκουπίδια. Τα χρησιμοποιημένα υλικά δεν είναι για πέταμα, αλλά μπορούν να ξαναχρησιμοποιηθούν και να μεταμορφωθούν σε μικρά έργα τέχνης. Η ανακύκλωση είναι διασκέδαση!

προϊόντων! Γι' αυτό, λοιπόν, τα τελευταία χρόνια ακούμε όλο και περισσότερο για την ανακύκλωση. Δεν είναι για πέταμα! Ίσως έχετε ήδη διαπιστώσει ότι για να φτιαχτεί ένα αλουμινένιο κουτί χρειάζεται τόση ενέργεια όσο για να λιώσει 60 Watt που αντάξει για 5 ώρες ή για να λειτουργήσει ένα ψυγείο επί 3 ώρες. Γιατί λοιπόν να πετάμε στα σκουπίδια πολύτιμη ενέργεια και πρώτες ύλες;

ΤΟΝΟΙ ΑΠΟ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ

Εκατομμύρια τόνοι σκουπιδιών πετώνονται κάθε μέρα από τα σπίτια, τα εργοστάσια, ακόμη κι από τα σχολεία! Να φανταστεί κανείς ότι ο καθένας από μας παράγει καθημερινά 1 κιλό σκουπίδια. Μόνο στην Ελλάδα παράγονται 3 εκατομμύρια τόνοι σκουπίδια κάθε μέρα. Ο όγκος των σκουπιδιών μεγαλώνει, οι πρώτες ύλες σπαταλώνται, και πολλή ενέργεια ξοδεύεται άσκοπα. Αλίμονο, πόσα από αυτά τα σκουπίδια θα μπορούσαν να ξαναχρησιμοποιηθούν;

Πόσα θα μπορούσαν να γίνουν οι πρώτες ύλες για την παραγωγή νέων προϊόντων! Γι' αυτό, λοιπόν, τα τελευταία χρόνια ακούμε όλο και περισσότερο για την ανακύκλωση. Δεν είναι για πέταμα! Ίσως έχετε ήδη διαπιστώσει ότι για να φτιαχτεί ένα αλουμινένιο κουτί χρειάζεται τόση ενέργεια όσο για να λιώσει 60 Watt που αντάξει για 5 ώρες ή για να λειτουργήσει ένα ψυγείο επί 3 ώρες. Γιατί λοιπόν να πετάμε στα σκουπίδια πολύτιμη ενέργεια και πρώτες ύλες;

Στην προσάδεια να σταματήσει η καταστροφή του περιβάλλοντος και να γίνει η ανακύκλωση συνηθισμένη καθημερινή στον καθένα μας, οι εκδόσεις ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ συμβάλλουν με τα δύο εκπαιδευτικά πακέτα περιβαλλοντικής αγωγής: το «ΘΗΣΑΥΡΟ ΑΠΟ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ» και το «ΟΙΚΟΚΟΥΤΙ». Επειδή η ευαισθητοποίηση στα θέματα του περιβάλλοντος είναι σημαντικό ζήτημα και μας αφορά όλους, πρέπει από τώρα να μαθαίνουμε και να παίρνουμε μέτρα γι' αυτά.

Το **ΟΙΚΟΚΟΥΤΙ** περιέχει οδηγίες και υλικά για πείραμα, για να κατανοήσουν οι ερευνητές τι είναι η τρύπα του όζοντος, ποια είναι η σημασία της ηλιακής ακτινοβολίας, τι προκαλεί τη ρύπανση του περιβάλλοντος. Στα πλαίσια της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, το Υπουργείο Παιδείας θα στείλει 2000 κουτιά από το κάθε πακέτο σε σχολεία όλης της Ελλάδας.

Σώστε τον πλανήτη ΓΗ

1. Μπορείτε να αναφέρετε ορισμένα προϊόντα που χρησιμοποιούμε καθημερινά και περιέχουν χημικές ουσίες που βλάπτουν το περιβάλλον;
2. Τι είναι η τρύπα του όζοντος; Έχετε ξανακούσει γι' αυτήν; Συγκεντρώστε περισσότερα στοιχεία για το φαινόμενο και συζητήστε τις συνέπειες που μπορεί να έχει για τη ζωή μας.
3. Πόσα σκουπίδια παράγονται καθημερινά στην Ελλάδα;
4. Τι είναι η ανακύκλωση;
5. Τι είναι ο «Θησαυρός από σκουπίδια» και το «Οικοκουτί»;
6. Ποια υλικά μπορούν να ανακυκλωθούν, είναι δηλαδή ανακυκλώσιμα;
7. Αν το «Οικοκουτί» έφτανε από το Υπουργείο Παιδείας στο σχολείο σας, τι θα μπορούσατε να κάνετε με αυτό; Πώς θα το αξιοποιούσατε;

8. «Επειδή η ευαισθητοποίηση στα θέματα... και να παίρνουμε μέτρα γι' αυτό»: Βρείτε την περίοδο στο κείμενο. Χωρίστε την περίοδο σε προτάσεις. Μπορείτε να αναγνωρίσετε τις κύριες και τις δευτερεύουσες προτάσεις; Προσπαθήστε να αντικαταστήσετε το σύνδεσμο επειδή με άλλους συνδέσμους χωρίς να αλλάξει το νόημα της περιόδου. Τι δηλώνει η πρόταση που εισάγεται με το σύνδεσμο επειδή και πώς ονομάζεται; Αιτιολογική, τελική ή συμπερασματική;

Θυμηθείτε ότι:

Οι αιτιολογικές προτάσεις αρχίζουν με τους συνδέσμους **γιατί, επειδή, διότι, αφού, μια και, μια που, καθώς** κ.ά.

Οι τελικές προτάσεις αρχίζουν με τους συνδέσμους **για να, να.**

Οι συμπερασματικές προτάσεις αρχίζουν με τους συνδέσμους **ώστε, που, ώστε να, που να, κ.ά.**

9. «Το Οικοκουτί περιέχει οδηγίες και υλικά για πειράματα,...»: συμπληρώστε την περίοδο σύμφωνα με το κείμενο. Τι δηλώνει η πρόταση που προσθέσατε; Την αιτία, το σκοπό ή το αποτέλεσμα των πειράματων που θα γίνουν με υλικά που περιέχονται στο «Οικοκουτί»;

10. Ας πούμε ότι το σχολείο σας ενδιαφέρεται να αποκτήσει το «Οικοκουτί» για την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Γράψτε μια επιστολή προς το Τμήμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας με σκοπό να ζητάτε να σας το στείλουν. Στην επιστολή σας να αναφέρετε:

- τους λόγους που σας κάνουν να ζητάτε το «Οικοκουτί»
- γιατί έχει για σας ιδιαίτερη σημασία να το έχετε στο σχολείο σας
- πώς σκέφτεστε να το χρησιμοποιήσετε;

Σκεφτείτε ότι πρόκειται για επίσημη επιστολή που πρέπει να έχει ύφος τυπικό και ευγενικό. Προσέξτε πώς θα αρχίσετε το γράμμα σας, όπως και τον τρόπο με τον οποίο θα το κλείσετε.

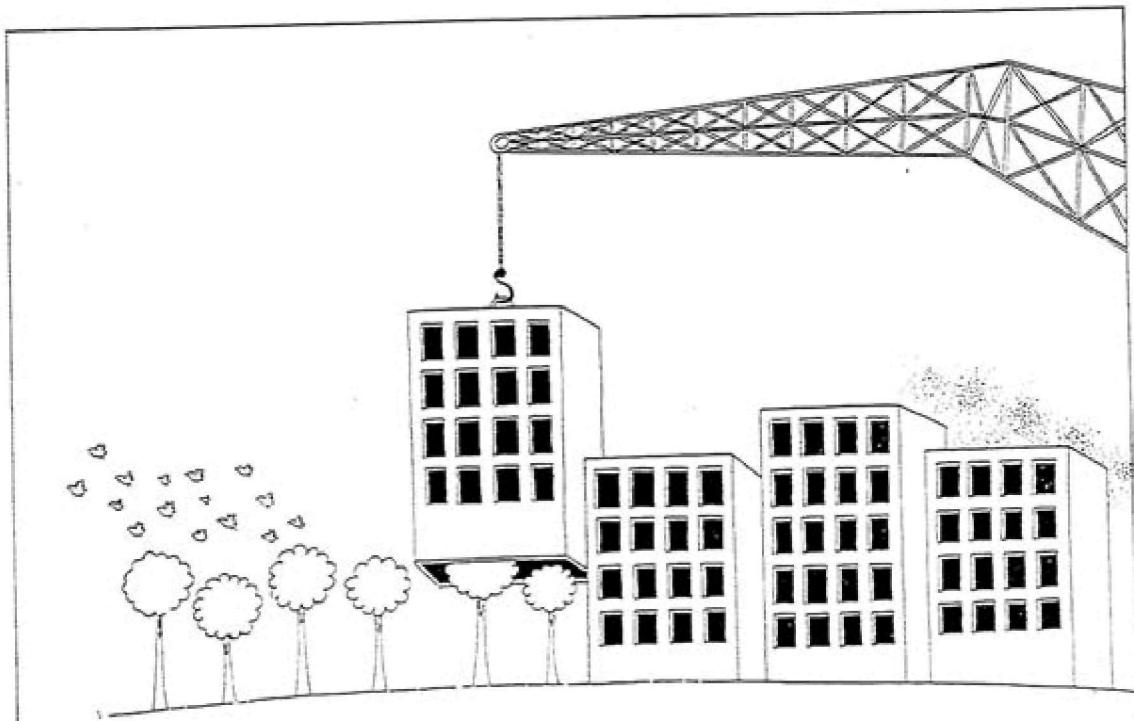
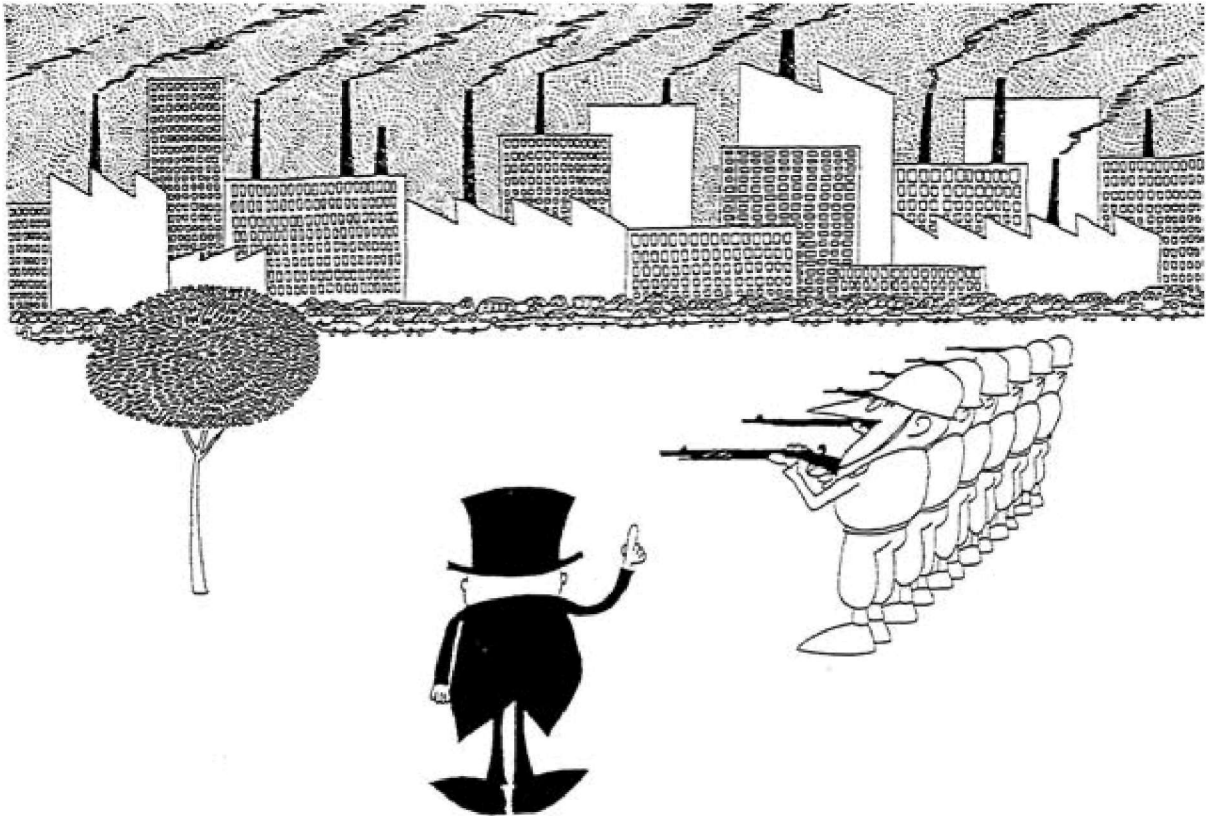
Θυμηθείτε ότι πρέπει να ακολουθήσετε την τυπική μορφή της επιστολής:

Στην αρχή θα αναφέρετε τον τόπο και την ημερομηνία συγγραφής της επιστολής, π.χ. Κατερίνη, 23-10-02.

Στη συνέχεια θα γράψετε την προσφώνηση, σε ποιον απευθύνετε την επιστολή σας, π.χ. Κύριοι κτλ.

Στο τέλος θα κλείσετε γράφοντας τη φράση Με τιμή και θα υπογράψετε το γράμμα σας, δηλαδή θα γράψετε το όνομα και την ιδιότητά σας (π.χ. Οι μαθητές της Γ' τάξης του 3ου Γυμνασίου Κατερίνης)

Σκίτσα του ΚΥΡ

Σκίτσα του ΚΥΡ

1. Τι δείχνει το πρώτο σκίτσο;
2. Γιατί οι στρατιώτες στοχεύουν το δέντρο;
3. Ποιος είναι ο ρόλος του κυρίου με τα μαύρα ρούχα και το καπέλο;
4. Τι εικονίζεται στο βάθος της εικόνας; Ποια σχέση έχει με την εκτέλεση του δέντρου;
5. Τι νομίζετε θέλει να μας πει ο σκιτσογράφος με το σκίτσο αυτό; Θέλει να μας δώσει ένα αισιόδοξο ή ένα απαισιόδοξο μήνυμα;
6. Τι δείχνει το δεύτερο σκίτσο;
7. Τι λιγοστεύει όσο πληθαίνουν οι πολυκατοικίες;
8. Στο αριστερό μέρος του σκίτσου τα πουλιά φεύγουν. Αντίστοιχα στο δεξί μέρος τι εμφανίζεται;
9. Τι νιώθετε όταν βλέπετε το σκίτσο;
10. Βάλτε από έναν τίτλο και έναν σύντομο υπότιτλο σε κάθε σκίτσο.

Εισαγωγικό σημείωμα

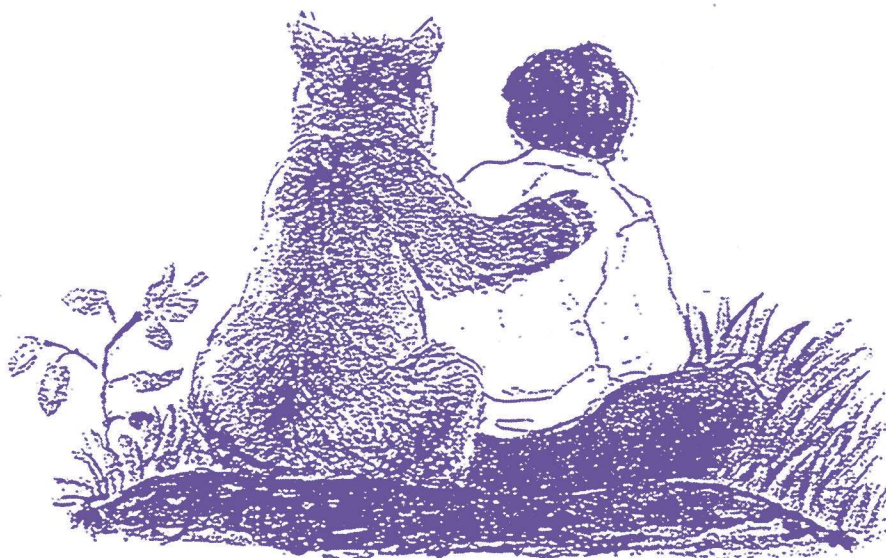
Το κείμενο που ακολουθεί είναι επιλεγμένα αποσπάσματα από το μυθιστόρημα «Το διπλό βιβλίο» του Δημήτρη Χατζή και αναφέρονται στην εξαιρετική ιστορία που αναπτύχθηκε ανάμεσα σ' ένα μετανάστη που ξαναγύρισε, μετά από πολλά χρόνια δουλειάς στην ξενιτιά, στην πατρίδα του και σε μια αρκούδα που ανακάλυψε στην Πίνδο. Η αρκούδα ήταν η μοναδική συντροφιά και παρηγοριά του, αφού όλα στο χωριό του είχαν αλλάξει...

Η τελευταία αρκούδα του Πίνδου

κείνη η ξαφνική βροχούλα τα 'κανε όλα, απ' αυτήν γινήκαν όλα. Πήρε πάλι τον κατήφορο για τη ρεματιά, πήρε τον ανήφορο για το δάσος. Εκεί τον έπιασε. Στάθηκε όσο να περάσει – πέρασε γρήγορα. Πήρε πάλι τον ανήφορο σιγά-σιγά.

Ο ήλιος πρόβαλε πάλι, ο τόπος απόμεινε υγρός, όλο το μικρό λιβάδι. Έκατσε στη συνηθισμένη του θέση –ήτανε σήμερα πολύ λυπημένος, δεν τ' άνοιξε το δισάκι του– καθόταν εκεί λυπημένος. Ολομόναχος – εντάξει. Διωγμένος, καταδιωγμένος – από ποιον; Γιατί;

Κι ολότελα ξαφνικά τα 'δε μπροστά του. Σηκώθηκε, τα κοίταξε, ξανακοίταξε – δε μπορεί να γελιότανε, τα 'ξερε. Ήταν αυτά. Τ' αρκουδίσιτικα χνάρια, τα μεγάλα της πέλματα. Αυτή 'ταν. Η αρκούδα του Σμόλικα, του Πάπιγκου, της Πολιάνας – η Μάρω του Πίνδου. Και ζούσε ακόμα. Ζούσε κι αυτή. Η λύπη του σκόρπισε μονομιάς – η καρδιά του χτύπησε δυνατά, τον παλμό της βουνίσιας του ράτσας, της δικής του της γης. Σαν τώρα μονάχα να 'φτασε εκεί, τώρα μονάχα να 'χε γυρίσει. Αυτά τα χνάρια γινότανε τώρα, ξαναγινόνταν, η σιγουριά του η χαμένη πως είχε φτάσει σε τόπο που δεν ήταν ανύπαρκτος, που δεν ήτανε της νοσταλγίας του μόνο, της φαντασίας του – η σιγουριά που 'χε χάσει μέσα σ' αυτούς τους τρελούς, τους μισούς, τους νικημένους ανθρώπους που βρήκε γυρίζοντας...

... Ώσπου την είδε. Ξεπρόβαλε μέσα απ' τα δέντρα. Στάθηκε μια στιγμή – τράβηξε ύστερα για τη θέση που της άφηνε το φαί. Τον είδε, τρόμαξε, έκανε να φύγει πίσω – έμεινε εκεί. Αυτός την κοιτούσε ασάλευτος. Πρέπει να 'τανε μικρή, θηλυκιά, δε θα 'ταν ακόμα δύο χρονών. Μείναν έτσι – και κοιταζόνταν. Ο τελευταίος άνθρωπος του Ντομπρίνοβου κ' η τελευταία αρκουδίτσα του Πίνδου σταθήκαν εκεί στο ξέφωτο εκείνο του δάσους, από τις δυο τις μεριές του και κοιταζόντανε. Δύσπιστα, δισταχτικά και καχύποπτα –χωρίς να μπορούνε να φύγουν– δεν είχανε πού να πάνε.

Την άλλη μέρα τ' άρχιζε πια το μεγάλο παιγνίδι: Γέμισε τον τορβά του, πήρε μαζί του και το μεγάλο δίκολο μαχαίρι. Έκατσε στη θέση του και περίμενε. Την ίδια ώρα, τη χτεσινή, το ζώο ξαναπρόβαλε μέσ' απ' τα δέντρα. Ξανασταθήκανε μια στιγμή και κοιταχτήκανε πάλι. Άνοιξε το δισάκι του, του πέταξε ένα κομμάτι ψωμί. Το ζώο το πήρε, πήγε τώρα κοντύτερα. Και τρίτο – ακόμα κοντύτερα. Ήτανε τόσο κοντά, που χρειάστηκε να κρατάει τη λαβή του μαχαιριού του. Του πέταξε ύστερα μια σακουλίτσα ζάχαρη – όλα πήγανε καλά για σήμερα.

Και πήγανε και τις άλλες μέρες. Και το ζώο πλησίαζε κάθε φορά περισσότερο, τρία μέτρα, δύο μέτρα, ένα μέτρο, μισό. Άπλωσε πια και το χέρι του – μια χούφτα ζάχαρη. Η αρκούδα πήγε και το 'γλειψε. Και την άλλη μέρα – και την παράλλη κ' έμεινε δίπλα του, περιμένοντας. Και τότες αυτός άπλωσε τα χέρια του και της αγάλιασε το κεφάλι. Το ζώο τ' άφησε μ' εμπιστοσύνη μέσα στα χέρια του. Ξεχειλισμα της δικής του λύπης, της μοναξιάς, της απελπισιάς του –έσφιξε τ' αγαπημένο κεφάλι μέσα στα χέρια του. Η αρκουδίτσα **Κάθισε**. Έτσι όπως ήτανε έσκυψε και το φίλησε στο κούτελο, το ζώο μούγκρισε, στα δικά του τα μάτια ανεβήκαν τα δάκρυα, τόσον καιρό κρατημένα...

... Το φθινόπωρο φτάνει πάντα γρήγορα στον Πίνδο – τον Οκτώβρη συννεφιάζει πια, αρχίζει κιόλας το κρύο. Ο Σκουρογιάννης κατάλαβε – η ώρα της αρκούδας του για το χειμωνιάτικο ύπνο της κόντευε. Έβλεπε τα μάτια της και μισόκλειναν κάποτε, το κεφάλι της βάραινε. Κάθεται δίπλα του, του γλείφει κάποτε και το χέρι μα το φαί του από μέρα σε μέρα λιγότερο γίνεται.

Αυτή τον πήγε στη χειμωνιάτικη τρύπα της – μια μεγάλη κουφάλα και τρία πεύκα τριγύρω. Αυτός κουβάλησε τη ζάχαρη, της την έβαλε σε μια γαβάθα – να τη βρει ξυπνώντας την άνοιξη. Ξάπλωσε το ζώο, του χάιδεψε αυτός το κεφάλι στο κούτελο, όπως χαϊδεύουνε τα σκυλιά. Μισάνοιξε μια φορά τα μάτια του πάλι –όλο και βάραινε– έγειρε το κεφάλι του. Αυτός έσκυψε, το χάιδεψε κάνα δυό φορές – είχε κοιμηθεί. Τελείωσε. Σηκώθηκε να φύγει. Ξαναστάθηκε μια στιγμή στην άκρη της κουφάλας:

– Κοιμήσου εσύ, έρ' μο πουλί μου, κοιμήσου τώρα. Θα ξαναβρεθούμε την άνοιξη. **Εμείς** οι δυο απομεινάμαν σε τούτον τον τόπο –κανέννας άλλος– δεν έμεινε τίποτα εδώ.

Και κατέβηκε στο ερημωμένο χωριό, που δεν είχε να κάνει τίποτα, τετράδιπλα ορφανεμένος.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΣ

Η τελευταία αρκούδα του Πίνδου

1. Πώς αισθάνεται ο ήρωας στην αρχή του αποσπάσματος; Προσέξτε καλά τις δύο πρώτες παραγράφους πριν απαντήσετε.

2. Τι βλέπει ξαφνικά που του αλλάζει τη διάθεση; Τι συναισθήματα του δημιουργεί;

3. «Τ' αρκουδίστικα χνάρια, τα μεγάλα της πέλματα» είναι
A. Οι κινήσεις που κάνει η αρκούδα με τα μεγάλα της χέρια ή
B. Τα ίχνη που αφήνουν τα πόδια της αρκούδας στο χώμα

4. Γιατί άλλαξε η διάθεση του ήρωα, όταν συνάντησε την αρκούδα;

5. Πώς αισθάνθηκαν την πρώτη μέρα που συναντήθηκαν ο ήρωας του αποσπάσματος και η αρκούδα;

6. Πώς αναπτύχθηκε σταδιακά η σχέση του ήρωα με την αρκούδα; Πόση εμπιστοσύνη έδειχνε ο ένας στον άλλο; Σε ποια σημεία του κειμένου φαίνεται η εμπιστοσύνη αυτή;

7. Ποια είναι τα στοιχεία που συνδέουν τον ήρωα με την αρκούδα; Τι φαίνεται πως τους ενώνει;

8. Όταν η αρκούδα κοιμήθηκε για το χειμώνα, ο ήρωας αισθάνθηκε «τετράδιπλα ορφανεμένος». Μπορείτε να σκεφτείτε γιατί;

9. Η αρκούδα είναι άγριο ζώο. Πώς παρουσιάζεται όμως στο απόσπασμα; Τι ήταν αυτό που την ημέρωσε;

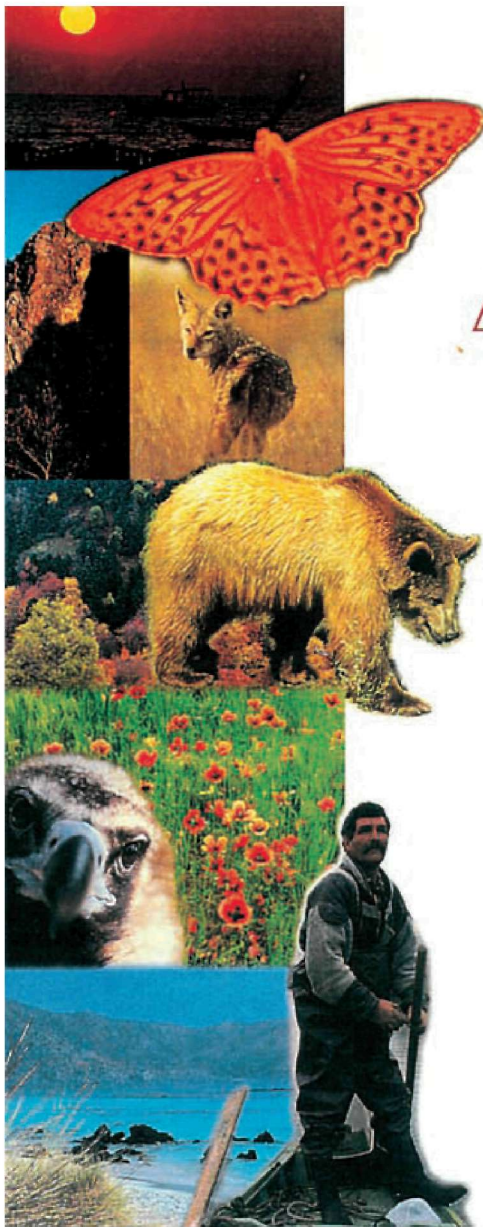
10. Υπάρχει μια οικολογική οργάνωση που φροντίζει για την προστασία της αρκούδας και ονομάζεται Αρκτούρος. Μήπως γνωρίζετε κάτι γι' αυτή την οργάνωση και τη δράση της; Μπορείτε να βρείτε πληροφορίες και να τις ανακοινώσετε στην τάξη;

11. Ζουν στην περιοχή σας άγρια ζώα που απειλούνται με εξαφάνιση, όπως η αρκούδα του αποσπάσματος; Ποια είναι αυτά; Πώς τους φέρονται οι άνθρωποι; Ποιες είναι οι σχέσεις τους μαζί τους;

12. Συνεχίστε την ιστορία και δώστε της ένα δικό σας τέλος. Τι έγινε στη συνέχεια; Τι έκανε ο ήρωας όταν κατέβηκε πάλι στο χωριό του; Τι συνέβη όταν ξύπνησε η αρκούδα; Προσπαθήστε να χρησιμοποιήσετε σύντομες προτάσεις, όπως κάνει και ο συγγραφέας.

Δυναμώστε το WWF

Στη διάρκεια των τελευταίων πέντε ετών το WWF Ελλάς επένδυσε περίπου 3,5 δισεκατομμύρια δραχμές σε πρωτοποριακά προγράμματα για την περιβαλλοντική εκπαίδευση, καθώς και για τη διαφύλαξη των δασών, των υγρότοπων, των θαλάσσιων και παράκτιων οικοσυστημάτων και των απειλούμενων ειδών που ζουν στη χώρα μας. Αυτό το μεγάλο έργο έγινε πραγματικότητα κυρίως χάρη στη συμβολή όλων εσάς, των μελών του WWF Ελλάς.

Με την ηθική και την οικονομική σας στήριξη, αλλά κυρίως με την ενεργό συμμετοχή σας, βοηθάτε το WWF στην υλοποίηση των στόχων του και δίνετε τη δυνατότητα να ακούγεται η «φωνή» του δυνατότερα και πιο αποτελεσματικά.

Σας ευχαριστούμε θερμά αγαπητοί φίλοι για την τακτική προσφορά σας, που αποτελεί σημαντική επένδυση στην προστασία της φύσης και βασική προϋπόθεση για τη συνέχιση δράσεων ικανών να αντιμετωπίσουν τα ολοένα αυξανόμενα προβλήματα για το φυσικό περιβάλλον.

Για το λόγο αυτόν θεωρείται επιβεβλημένη η ανάγκη ενεργού συμμετοχής όσο το δυνατόν περισσότερων πολιτών που, όπως κι εσείς, θα βοηθήσουν προς αυτή την κατεύθυνση. Εάν υπάρχουν φίλοι ή γνωστοί σας που θα ήθελαν κι εκείνοι να συνεισφέρουν, μην διστάσετε να μας ενημερώσετε συμπληρώνοντας το κουπόνι που ακολουθεί. Εμείς θα φροντίσουμε να λάβουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που χρειάζονται.

ΝΕΟΙ ΦΙΛΟΙ

Όνοματεπώνυμο: Αρ. Μέλους:

Παρακαλώ στείλτε πληροφορίες για το έργο του WWF στους φίλους μου:

Όνοματεπώνυμο

Διεύθυνση (οδός, αριθμός, Τ. Κ., πόλη)

Τηλέφωνο

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

Ταχυδρομήστε ή στείλτε με fax αυτό το κουπόνι στο WWF Ελλάς, Φιλελλήνων 26, 105 58 Αθήνα, τηλ.: 33 14 893, fax: 32 47 578.

Δυναμώστε το WWF

Θυμηθείτε ότι το WWF είναι ένα Διεθνές Ταμείο για τη Φύση, μια οργάνωση που αγωνίζεται για την προστασία του περιβάλλοντος.

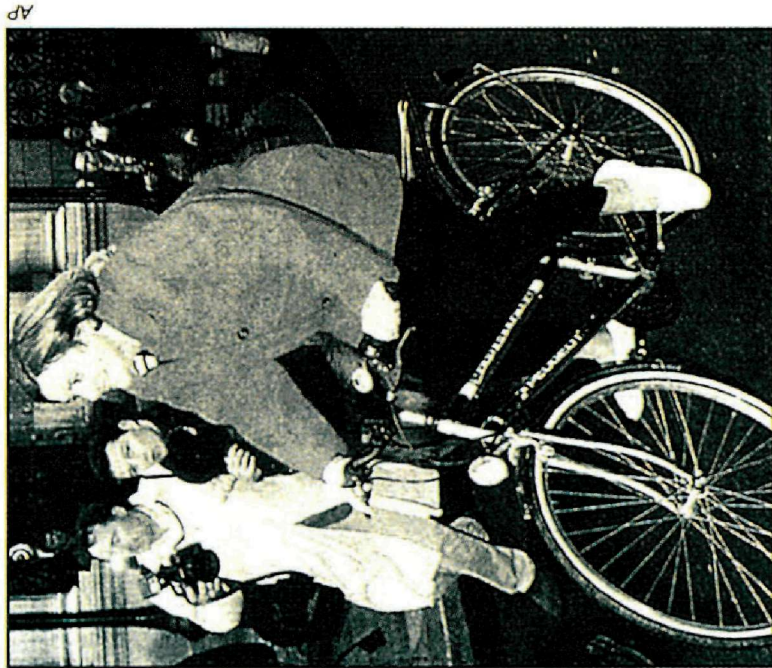

1. Ποιους σκοπούς έχουν τα προγράμματα του WWF Ελλάς;
2. Πού βρίσκει χρήματα το WWF Ελλάς για να λειτουργεί;
3. Τι είναι το οικοσύστημα; Βρείτε πληροφορίες από εγκυκλοπαίδειες και σχετικά βιβλία.
4. Τι μπορεί να προσφέρει κανείς συμπληρώνοντας το κουπόνι και στέλνοντάς το στο WWF Ελλάς;
5. Ποια είναι η διεύθυνση και το τηλέφωνο του WWF Ελλάς;
6. Γιατί νομίζετε ότι γράφτηκε και δημοσιεύτηκε το κείμενο αυτό; Τι θέλει να πετύχει η WWF Ελλάς με αυτό;
7. Ας πούμε ότι είστε μέλος του WWF Ελλάς. Συμπληρώστε το κουπόνι που υπάρχει στο κείμενο. Στη συνέχεια ταχυδρομήστε το προσέχοντας σε ποιο σημείο του φακέλου θα γράψετε τη διεύθυνση του παραλήπτη (WWF Ελλάς) και σε ποια τα στοιχεία του αποστολέα (τα δικά σας). Σημειώστε επίσης σε ποιο σημείο του φακέλου θα κολλήσετε το γραμματόσημο.
8. Γράψτε μια επιστολή στο WWF Ελλάς προκειμένου να μάθετε περισσότερα στοιχεία για τη δράση του. Συγκεκριμένα, γράψτε τους ότι σας ενδιαφέρει το θέμα της προστασίας του περιβάλλοντος και ζητήστε:
 - να σας γράψουν τους τομείς στους οποίους κυρίως αναλαμβάνουν δράση (πχ. προστασία δασών, ζώων που απειλούνται με εξαφάνιση, υγρότοπων, τκλ.)
 - να σας στείλουν φωτογραφίες και άλλο υλικό για τη δράση τους
 - να σας προτείνουν τρόπους με τους οποίους θα μπορούσατε ως μαθητές να βοηθήσετε το WWF Ελλάς στο έργο του.

Θυμηθείτε να αρχίσετε το γράμμα σας με μια προσφώνηση κατάλληλη για την περίπτωση και να κλείσετε υπογράφοντας το κείμενό σας. Προσέξτε να είστε τυπικοί και ευγενικοί γιατί πρόκειται για ένα γράμμα προς μια Οργάνωση, προς ανθρώπους άγνωστους σε σας.

160 ευρωπαϊκές πόλεις δοκίμασαν να ζήσουν για μία μέρα χωρίς αυτοκίνητα

Ανέπνευσαν χωρίς Ι.Χ.

Η εμπνεύστρια της εκστρατείας «Πόλεις χωρίς αυτοκίνητα», υπουργός Περιβάλλοντος της Γαλλίας, Ντομινίκ Βουαντέ

«**Ε**υρωπαϊκή μέρα χωρίς αυτοκίνητο» η χθεσινή, με στόχο την ευαισθητοποίηση των πολιτών στο κυκλοφοριακό πρόβλημα και τη μόνωση του περιβάλλοντος. 160 πόλεις στη Γαλλία, την Ιταλία και την Ελβετία συμμετείχαν στην επιχείρηση «Πόλεις χωρίς αυτοκίνητα», άλλες με μικρότερη κι άλλες με μεγαλύτερη επιτυχία, που έχει καθιερωθεί από πέρσι με πρωτοβουλία της υπουργού Περιβάλλοντος της Γαλλίας, Ντομινίκ Βουαντέ.

Στη γαλλική πρωτεύουσα, η κ. Βουαντέ και άλλοι υπουργοί έφτασαν στην εβδομαδιαία σύσκεψη του κυβερνητικού συμβουλίου με ποδήλατα και ηλεκτρικά μηχανάκια, ενώ ο πρωθυπουργός, Λιονέλ Ζοσπέν χρησιμοποιήσε μεν αυτοκίνητο, αλλά επίσης ηλεκτρικό. Οι κεντρικοί δρόμοι του Παρισιού παρέμειναν κλειστοί στην κυκλοφορία από τις 8 το πρωί μέχρι τις 10 το βράδυ, γεγονός που δημιούργησε ωστόσο προβλήματα συνωστισμού και καθυστερήσεων στα μαζικά μέσα μεταφοράς, αφού η απορροφήση της κυκλοφορίας επιβλήθηκε σε μια περιοχή 200.000 κατοίκων. Από την άλλη πλευρά, οι ποδηλάτες, οι πεζοί και οι οδηγοί των λεωφορείων έμειναν έκπληκτοι και ενθουσιασμένοι βλέποντας ένα σγεδόν άδειο Παρίσι, όπου υπό κανονικές συνθήκες κυκλοφορούν καθημερινά 3 εκατομμύρια αυτοκίνητα. Η αστυνομία θύμισε κυριακάτικο πρωινό. Σε συνέντευξη της στην εφημερίδα «Λε Παριζιέν» η κ. Βουαντέ δήλωσε ότι στόχος της επιχείρησης δεν ήταν να τιμωρηθούν οι οδηγοί, αλλά να σκεφτούν και να προβληματιστούν για τον τρόπο μεταφοράς τους και τις συνέπειές του στο περιβάλλον.

Στην Ιταλία

Στην Ιταλία, ο υπουργός Περιβάλλοντος, Εντο Ρόντσι, χαρακτήρισε επιτυχημένη την επιχείρηση «Πόλεις χωρίς αυτοκίνητα», δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη μείωση της μόλυνσης. Σύμφωνα με τα στοιχεία του κ. Ρόντσι, η κυκλοφορία στη Νάπολη μειώθηκε κατά 60%, ενώ η εκπομπή διοξειδίου του άνθρακα στη Ρώμη έπεσε κατά 50%. Οι έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν σε τέσσερα σημεία της Ρώμης μεταξύ 9 και 11 το πρωί, έδειξαν χαμηλότερα επίπεδα μονοξειδίου του άνθρακα κατά 30 έως και 50% και μείωση της έντασης του θορύβου κατά 5 έως και 11 ντεσιμπέλ. Ο πρωθυπουργός, Μάσιμο ντ' Αλέμα, ενθάρρυνε την πρωτοβουλία μη χρησιμοποιώντας το αυτοκίνητο του και κάλεσε τους κυβερνητικούς υπαλλήλους να πάντων το ίδιο. Η κυκλοφορία στην ιταλική πρωτεύουσα απαγορεύταν στους κεντρικούς δρόμους από τις 9 το πρωί έως τις 11 το βράδυ, ενώ η μετακίνηση με τα μαζικά μέσα μεταφοράς ήταν δωρεάν.

Στο Βέλγιο

Στο Βρυξέλλες, ο νέος πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ρομάνο Πρόντι, αποφάσισε να εκφράσει την υποστήριξη της Κομισιόν στην ιδέα αυτή πηγαίνοντας στη δουλειά του με ποδήλατο, αν και οι πολίτες της βελγικής πρωτεύουσας δεν ανταποκρίθηκαν στο μήνυμα της χθεσινής μέρας. Ο Πρόντι, συνοδευόμενος από την επίτροπο για το Περιβάλλον, Μαργκό Γουόλστρομ, και την αντιπρόεδρο της βελγικής κυβέρνησης, Ιζαμπέλ Ντουπρόν, έφρασε χέρι το πρωί με το ποδήλατό του στο πάρκο των Βρυξέλλων, όπου τον περιέμενε, πεζός, ο αντιπρόεδρος της Κομισιόν, Νιλ Κίνιοκ. (ΑΠΕ-Γαλλικό-Ασ. Πρες-Ράιτερ)

Πηγή: εφημ. Ελευθεροτυπία, 23-09-99

Ανέπνευσαν χωρίς Ι.Χ.

1. Ποιο σκοπό είχε η εκστρατεία «Πόλεις χωρίς αυτοκίνητα»;
2. Τι συνέβη στο Παρίσι κατά την «Ευρωπαϊκή μέρα χωρίς αυτοκίνητο»; Πώς έφτασαν στη σύσκεψη του κυβερνητικού συμβουλίου οι υπουργοί και ο πρωθυπουργός της Γαλλίας;
3. Τι συνέβη όταν έκλεισαν για τα αυτοκίνητα οι κεντρικοί δρόμοι του Παρισιού για όλες τις ώρες της ημέρας σε μια περιοχή 200000 κατοίκων;
4. Τα «προβλήματα συνωστισμού» είναι
 - A. προβλήματα ρύπανσης
 - B. προβλήματα που δημιουργούνται όταν στριμώχνονται πολλοί άνθρωποι σε μικρό χώρο
 - Γ. προβλήματα που δημιουργούνται όταν φτάνει κανείς πολύ αργά στον προορισμό του
5. Τι έκανε ο πρωθυπουργός της Ιταλίας για να ενθαρρύνει την εκστρατεία για «Πόλεις χωρίς αυτοκίνητα»;
6. Τι έκανε ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για να εκφράσει την υποστήριξη της Επιτροπής στην επιχείρηση «Πόλεις χωρίς αυτοκίνητα»;
7. Οι πολίτες των Βρυξελλών χρησιμοποίησαν το αυτοκίνητό τους ή άλλα μέσα μεταφοράς την ευρωπαϊκή μέρα χωρίς αυτοκίνητο;
8. Πώς βλέπετε τη μετακίνηση των πολιτών με ποδήλατα και άλλα μέσα που δεν μολύνουν την ατμόσφαιρα μέσα στις μεγάλες πόλεις; Συμφωνείτε με την ιδέα αυτή; Θεωρείτε ότι είναι εύκολο ή δύσκολο να πραγματοποιηθεί;

9. Παρατηρήστε το σκίτσο που συνοδεύει το άρθρο της εφημερίδας. Τι σκέφτεται ο κύριος που οδηγεί το αυτοκίνητό του στο δρόμο μιας πόλης;

10. «... αφού η απαγόρευση της κυκλοφορίας επιβλήθηκε σε μια περιοχή 200000 κατοίκων»: πρόκειται για μια δευτερεύουσα πρόταση που αρχίζει με το σύνδεσμο αφού. Μπορείτε να βρείτε άλλους συνδέσμους να τον αντικαταστήσετε χωρίς να αλλάξει πολύ το νόημα της περιόδου; Θα μπορούσατε ίσως να χρησιμοποιήσετε κάποιον από τους συνδέσμους γιατί, επειδή, διότι, αφού, μια και, μια που, καθώς; Τι εκφράζει η δευτερεύουσα αυτή πρόταση; Αιτία, σκοπό ή αποτέλεσμα; Είναι δευτερεύουσα αιτιολογική, τελική ή συμπερασματική;

11. Δείτε προσεκτικά το σκίτσο που ακολουθεί και γράψτε αυτά που σκέφτεστε. Το γεγονός συμβαίνει στο παρόν ή στο μέλλον; Πού βρίσκονται ο δάσκαλος και τα παιδιά και τι βλέπουν; Γιατί φορούν μάσκες; Τι νομίζετε ότι λέει ο δάσκαλος στα παιδιά δείχνοντάς τους το ποδήλατο; Μπορείτε να γράψετε έναν τίτλο και έναν σύντομο υπότιτλο για το σκίτσο;

ΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ
ΠΑΝΕ ΠΑΝΤΟΥ

Οδοιπορικό στην Κερκίνη

«Με σεβασμό, σιωπηλά, αργαλέοντας στα ήρεμα σκοτεινά νερά, έρχεται η Γνώση, βαθιά κι ακλόνητη, πως πρόσκαιροι και αναξιοί ταξιδιώτες της φύσης είμαστε και ως αποκλειόμε γέννημα και κομμάτι της. Τελικά το πραγματικό μεγαλείο του ανθρώπου είναι απλά να υποταχθεί, αντί να προσπαθεί να δαμάσει πληγάνοντας. Και ίσως όποιος διασχίζοντας ένα κομμάτι φύσης σαν την Κερκίνη δεν το κατάλαβε, είναι σαν να μην βίωσε ποτέ τούτο το μικρό ταξίδι».

«Οικοπεριγηγής»

Πριν από λίγο καιρό παρουσιάσαμε εργασίες σχολείων που είχαν φτάσει στα χέρια μας. Μετά από το κάλεσμα των Ερευνητών, να μία ακόμα εργασία του Β' Τοσπασίου-Αρσακείου Γυμνασίου Εκάλης. Ένα καταπληκτικό «τετράδιο» γεμάτο από τις περιπλανήσεις της περιβαλλοντικής ομάδας του σχολείου. Εμείς διαλέξαμε μερικά αποσπάσματα αυτού του οδοιπορικού, προσπαθώντας να σας παρουσιάσουμε την υπέροχη λίμνη της Κερκίνης. Το ταξίδι αυτό μας το πρόσφεραν 25 μαθητές με πολύ κέφι και αγάπη για τη φύση...

Όπου κι αν στρεφόταν το βλέμμα των παιδιών, παντού υπήρχαν πουλιά. Φαλαριδές, που η εμφάνισή τους μας θυμίζει την πόπια, με σώμα γκριζόμαυρο, κατόμουρο κεφάλι, κόκκινα μάτια και μια χαρακτηριστική λευκή περιχίτη στο μέτωπο, πάνω από το λευκό τους ράμφος. Καστανοκέφαλοι γλάροι, λαγγόνες και κάπου κάπου ένας αργυροπελεκάνος να σιχίζει ναχελικά τα νερά της λίμνης. Μερικά από τα παιδιά κατορθώνουν να δουν τη σκιά κάποιου ψαριού μέσα στα θαλά νερά. Κάποτε τα ψάρια ήταν άφθονα σ' αυτόν τον τόπο. Περισσότερα από 30 είδη έχουν καταγραφεί, πολλά από τα οποία είναι αυτόθονα, όπως το σίρκο και το τυλιναρί. Μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '70 αφθονούσαν τα χέλια και οι γουλιανοί. Οι τελευταίοι, είναι ψάρια με μήκος 1-2 μ. και βάρος μέχρι και 200 κιλά. Η ανύψωση του αναχώματος το 1982 σήμανε το τέλος των χελιών και των γουλιάνων, που δεν μπορούσαν πια να υπερηδηθούν το φράγμα.

Η λίμνη και ο πλούτος της

Όποιος ψάχνει την ομορφιά της φύσης σίγουρα θα βρει το δρόμο για τη λίμνη Κερκίνη. Κοιτά στις Σέρρες. Είκοσι μόνο χιλιόμετρα από τα σύνορα με τη Βουλγαρία, όπου το όρος Μπέλες, γυμνό κι απρόσιτο, καθρεφτίζει τις κορυφές του στα λαμπερά νερά της.

Όταν το 1932 το κράτος αποφασίζει πως έπρεπε να χτιστεί μεγάλο φράγμα, για να μην πλημμυρίζει η κοιλάδα από τα νερά του παταμού Στρυμόνα, και να μη ρημάζει η παραγωγή ή να χάνεται ο κόσμος από την ελονοσία, ξαναδημιουργούσε ένα κομμάτι του χαμένου παραδείσου. Γιατί, έτσι, γεννήθηκε η λίμνη Κερκίνη, τριάντα τρία μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας, σαν πελώρια δεξαμενή νερού σε εξήντα τετραγωνικά χιλιόμετρα. Απλώθηκε εκεί όπου υπήρχαν άλλοτε οι εποχικές λίμνες Κερκίνιτς και Πρασαιάδα, και σκέπασε με τα νερά της τρία μικρά χωριά.

Το 1982, η λίμνη επεκτάθηκε με ένα δεύτερο φράγμα σε άλλα 76 χιλιόμετρα κι έγινε μια τεράστια «αποθήκη» για 600.000.000 κυβικά μέτρα νερού. Λόγω της μεγάλης αποικιολιπής που παρουσιάζει, δηλαδή των σπάνιων φυτών και ζώων που βρίσκονται εκεί, έχει χαρακτηριστεί «υγρότοπος διεθνούς σημασίας», σύμφωνα με τη σύμβαση Ramsar του 1971.

Ο μεγάλος αριθμός των απειλούμενων ειδών που συναντά κανείς στην Κερκίνη είναι η αιτία που η λίμνη προστατεύτηκε από τη σύμβαση Ramsar ως ένας από τους 11 υγροβιότοπους με ύψιστη εθνική σημασία. Παρατηρούνται εδώ 244 είδη πτηνών, 30 είδη ψαριών, 20 είδη ερπετών και 10 είδη αμφιβίων.

■ Μας ζητήθηκε να γράψουμε σε δυο σειρές τις εντυπώσεις μας από την Κερκίνη. Μα πώς μπορεί να γίνει αυτό το πράγμα από τη στιγμή που, όταν μου λένε «Κερκίνη», μου έρχονται τόσα πράγματα στο μυαλό! Μια ζωντανή επικοινωνία με τη φύση είχε ως αποτέλεσμα γαρά και γνωριμίες. Δεν θέλω να το ξαναξίσω, όχι γιατί δεν αξίζει, αλλά επειδή δεν θα ήθελα με τίποτα να χαλάσω αυτή την ανήμνηρη.

γνώσεις αυτές με τους συμμαθητές μας. Περάσαμε πράγματι πολύ όμορφα.

Αρόνη Αγγελίνα

Ελένη Φωτίου

■ Με την επίσκεψη στην περιοχή της Κερκίνης είχαμε μια πραγματικά πρωτόγνωρη εμπειρία. Ήρθαμε σε επαφή με τη φύση, παρατηρήσαμε τα σπάνια πουλιά και τα ζώα και γνωρίσαμε τις συνήθειες των κατοίκων. Συγχρόνως, σημαντικό μέρος της εμπειρίας αυτής αποτέλεσε το γεγονός ότι μοιραστήκαμε τις

■ Οι εντυπώσεις μου από τη λίμνη και γενικά από την εκδρομή είναι απεριγράπτες. Θα μπορούσα να μιλώ γι' αυτές με τις ώρες. Όμως το βασικό είναι ότι πέρασα υπέροχα και ότι θα ήθελα να το ξαναπέρασω, φυσικά με τους ίδιους συμμαθητές και καθηγητές. Αν αλλάζονα αυτά, δεν ξέρω αν θα πέρασω το ίδιο όμορφα.

Στέλιος Σημαντήρης

Πηγή: εφημ. Καθημερινή, Ερευνητές

Οδοιπορικό στην Κερκίνη

1. Σε ποια περιοχή βρίσκεται η λίμνη Κερκίνη; Δείξτε τη στο χάρτη.
2. Τι είδους πουλιά είδαν τα παιδιά που επισκέφτηκαν την Κερκίνη;
3. Περιγράψτε τα πουλιά φαλαγίδες.
4. Τι συνέβη το 1982 στη λίμνη Κερκίνη και τι έπαθαν τα ψάρια που ζούσαν εκεί;
5. Πότε φτιάχτηκε η λίμνη Κερκίνη και για ποιους λόγους;
6. Πώς ονομάζει τη λίμνη η σύμβαση Ramsar του 1971 και για ποιους λόγους;
7. Ποια είδη ζώων κατοικούν στη λίμνη;
8. Σημειώστε Σωστό ή Λάθος στις ακόλουθες προτάσεις σύμφωνα με το κείμενο:
A. Η λίμνη Κερκίνη είναι φυσική.
B. Στη λίμνη ζουν πολλά είδη ζώων που απειλούνται με εξαφάνιση.
Γ. Η λίμνη δέχεται τα νερά του ποταμού Στρουμόνα.
9. Θα θέλατε να επισκεφτείτε τη λίμνη Κερκίνη; Για ποιους λόγους; Έχετε επισκεφτεί άλλους υγρότοπους στην περιοχή σας;
10. «... ένας αγυροπελεκάνος να σχίζει νοχελικά τα νερά της λίμνης»: Νοχελικά σημαίνει: **A.** αργά ή **B.** γρήγορα

11. «Η ανύψωση του αναχώματος . . .» σημαίνει ότι

- A. Στην περιοχή χτίστηκε ένα φράγμα ή
- B. Άλλαξαν τα χρώματα της περιοχής

12. «... έπρεπε να χτιστεί ... ελονοσία»: να χωρίσετε το απόσπασμα σε προτάσεις. Με ποιους σκοπούς χτίστηκε το φράγμα; Ποιες προτάσεις παρουσιάζουν τους σκοπούς για τους οποίους έπρεπε να χτιστεί; Πώς αρχίζουν οι προτάσεις αυτές και πώς ενώνονται μεταξύ τους; Τι προτάσεις είναι; Αιτιολογικές (δείχνουν την αιτία), τελικές (φανερώουν το σκοπό) ή συμπερασματικές (δίνουν το αποτέλεσμα);

13. Ζείτε σε μια περιοχή που έχει υγροβιότοπους. Έχετε επισκεφτεί κάποιον; Διαλέξτε έναν από αυτούς, βρείτε πληροφορίες και φωτογραφίες και γράψτε ένα κείμενο για να τον παρουσιάσετε σε άλλα παιδιά που δεν τον ξέρουν. Η παρουσίασή σας θα δημοσιευτεί στο περιοδικό του σχολείου σας ή στην ιστοσελίδα του σχολείου σας στο Διαδίκτυο.

Θυμηθείτε να αναφέρετε:

- τη γεωγραφική θέση του υγρότοπου
- πώς μπορεί να πάει κανείς εκεί
- τα είδη πουλιών και ψαριών που τον κάνουν ξεχωριστό
- οτιδήποτε σας εντυπωσιάζει σε σχέση με τον υγρότοπο αυτό.

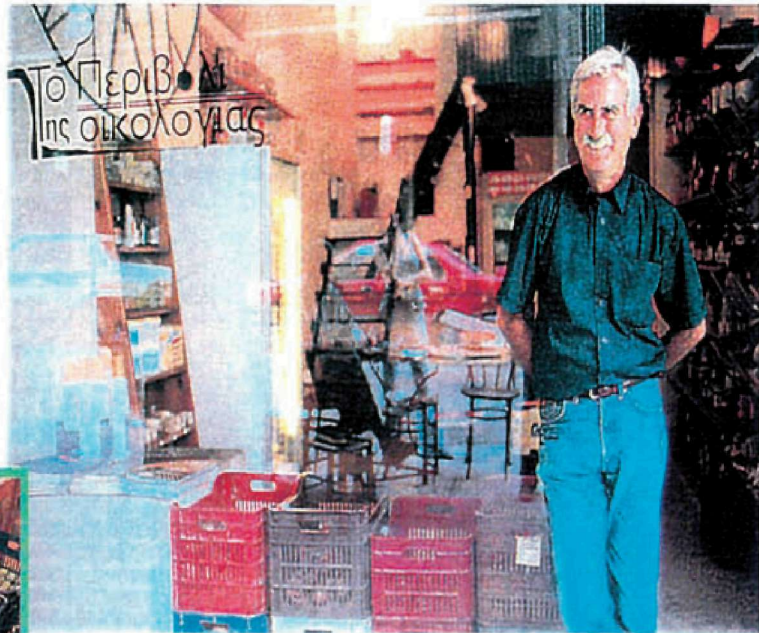
ΤΟ ΜΑΓΑΖΙ

> Το Περιβόλι της Οικολογίας

Ο παλιός είναι αλλιώς...

Το «Περιβόλι της Οικολογίας» είναι το πρώτο κατάστημα βιολογικών προϊόντων που άνοιξε στην Ελλάδα, το 1992, από τρεις ανθρώπους οι οποίοι αντιμετώπιζαν τη βιολογική γεωργία όχι απλώς ως έναν εναλλακτικό τρόπο καλλιέργειας, αλλά ως μια ιδεολογία που αφορά ολόκληρο τον τρόπο οργάνωσης της κοινωνίας.

Της ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΟΥ
Φωτο: ΚΑΝΑΡΗΣ ΤΣΙΓΚΑΝΟΣ

Μ. Κουλουρούδης: «Σε μια οικολογική κοινωνία, βασικός τομέας είναι η παραγωγή της τροφής, που γίνεται με οικολογικό τρόπο, ώστε και τα προϊόντα να είναι καθαρά και η όλη διαδικασία να μην επιβαρύνει το περιβάλλον».

σαν στα μέσα της δεκαετίας του '80 να ασχολούνται με τη βιολογική γεωργία,

Ο ίδιος λέει: «Σε μια οικολογική κοινωνία, βασικός τομέας είναι η παραγωγή της τροφής, που γίνεται με οικολογικό τρόπο, ώστε και τα προϊόντα να είναι καθαρά και η όλη διαδικασία να μην επιβαρύνει το περιβάλλον».

Όταν, στα τέλη της δεκαετίας του '80 παρουσιάστηκε το πρόβλημα της διάθεσης των πρώτων βιολογικών προϊόντων στην αγορά, άνοιξε μαζί με τον Χαρίστη Αργυρόπουλο και τον Μισάλη Κοριγιάνη το Περιβόλι της Οικολογίας.

Τα πρώτα χρόνια, το «Περιβόλι» ήταν κατά κάποιον τρόπο και το «στέκι» των βιοκαλλιεργητών, ενώ με τον καιρό η άποψη των ιδιοκτητών για την οικολογική γεωργία προείληκε ανθρώπους που συμμερίζονταν τους προβληματισμούς τους στην πλειοψηφία τους, οι τακτικοί πελάτες του «Περιβόλιου» είναι άνθρωποι με οικολογικές ευαισθησίες και ξεκάθαρη άποψη για τα βιολογικά προϊόντα.

Στο «Περιβόλι της Οικολογίας», λοιπόν, τα ελληνικά προϊόντα έχουν προτεραιότητα. Θα βρείτε σπυρολαχανικά, αλλά και βασικά είδη διατροφής: μακαρόνια και σάλτσες (εισαγωγής τους), ντοματοπολτούς ελληνικής παραγωγής, ταχίνι που συσκευάζεται για λογαριασμό του «Περιβόλιου», γιοούρτι (από το κτήμα Λιάπη), όσπρια χύμα, βότανα και μπαχαρικά, αβγά, ψωμί από τη Θήβα, όπως και μια μικρή κάρφα κρασιών. Επίσης, παραδοσιακή γραβιέρα και κεφαλογραβιέρα από τα Χανιά της Κρήτης, αλλά και σαπούνια από ελαιόλαδο και κάποια καθαριστικά. Υπάρχει και κάποιο ενημερωτικό υλικό, έντυπα και περιοδικά -λίγα, λόγω στενότητας χώρου- αλλά μπορείτε πάντα να ρωτήσετε τον κ. Κουλουρούδη για οποιαδήποτε απορία σας και είναι μάλλον πιθανό να μην μπρόρσει να σας αισιαντήσει.

ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

Αντί. Μεταξύ 13 - 15, Εξέρχεια (κάθετος της Ερμ. Μπενάκη)

ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΛΑΪΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ (ΑΘΗΝΑ)

Δευτέρα: Κηφισιά, τέταρτο Χ. Τρικοπού (απάναν: από το Κομπιτίριο (15.00 - 18.00). Περιστέρι, Ψωρών & Ελ. Βενιζέλου (15.00 - 18.00). Τρίτη: Ν. Μοριάτικο, Ελ. Βενιζέλου, στο γήπεδο Τυφλών (15.00 - 10.30). Καραβιδιάς, Πλ. Εκτενέριος - Πεζόδρομος Αγ. Γεωργίου (15.00 - 18.00). Τετάρτη: Χαλκίδα, Τυμπαριστού & Ιωαννίνων (15.00 - 18.00). Πέμπτη: Παλαιό Φάληρο, Αμφιθέας - Ναιάδων - Ζαΐμη (15.00 - 18.00). Παρασκευή: Χαλκίδα, απέναντι από το Δημαρχείο, Άλσος Δημαρχείου (15.00 - 18.00). Κολαϊκιά, Πλ. Δελαγιάννη (10.00 - 13.00). Σάββατο: Κάτω Πατήσια, στο κτήμα Καραβιά, Πάτημου & Καραβιά (09.00 - 13.00).

Κάντε τη φυσική επιλογή!

Κυκλοφορούν όσπρια, ρύζια, ζάχαρη σε όλα τα εξειδικευμένα καταστήματα και super markets που διαθέτουν βιολογικά προϊόντα.

ΤΟ ΜΑΓΑΖΙ - Το περιβόλι της Οικολογίας

Διαφήμιση *trofino*

1. Τι είναι το «Περιβόλι της Οικολογίας» και πότε άνοιξε;
2. Ποιοι είναι οι ιδιοκτήτες του;
3. Πότε άρχισε ο Μ. Κουλουρούδης να ασχολείται με τη βιολογική γεωργία;
4. Τι σημαίνει, σύμφωνα με τον Κουλουρούδη, «παραγωγή τροφής με οικολογικό τρόπο»;
5. Βρείτε όσο περισσότερα στοιχεία για τα βιολογικά προϊόντα και τη βιολογική γεωργία και παρουσιάστε τα στην τάξη σας.
6. Ποιοι είναι συνήθως οι πελάτες του «Περιβολιού της Οικολογίας»;
7. Ποια προϊόντα μπορεί να βρει να αγοράσει κανείς στο «Περιβόλι»;
8. Σε ποια διεύθυνση βρίσκεται το «Περιβόλι της Οικολογίας»;
9. Αν κάποιος κατοικεί στο Παλαιό Φάληρο, έχει κοντά του κάποια βιολογική λαϊκή αγορά; Ποια μέρα της εβδομάδας και ποιες ώρες μπορεί να ψωνίσει σ' αυτήν;
10. Τι διαφημίζεται στο κείμενο 29;

11. Ποιο είναι το σλόγκαν στη διαφήμιση; Πώς συνδυάζεται η εικόνα με το προϊόν που διαφημίζεται;

12. Πού μπορεί να βρει κανείς τα προϊόντα trofino;

13. Σε τι διαφέρουν τα προϊόντα trofino από τα κοινά όσπρια, ρύζια ή ζάχαρη που βρίσκει κανείς σε όλα τα μαγαζιά;

14. «Σε μια οικολογική κοινωνία . . . περιβάλλον»: Βρείτε το απόσπασμα στο κείμενο 28. Προσπαθήστε να χωρίσετε το απόσπασμα σε προτάσεις. Να αναγνωρίσετε τις κύριες και τις δευτερεύουσες. Υπογραμμίστε την πρόταση που αρχίζει με το σύνδεσμο ώστε. Τι εκφράζει; Τι είδους είναι; Αιτιολογική δείχνει την αιτία), τελική (φανερώνει το σκοπό) ή συμπερασματική (δίνει το αποτέλεσμα);

15. Γράψτε έναν διάλογο και δραματοποιήστε τον στην τάξη μεταξύ ενός ιδιοκτήτη μαγαζιού με βιολογικά προϊόντα και ενός πελάτη που θέλει να φωνίσει αλλά διαπιστώνει ότι οι τιμές των προϊόντων είναι πολύ υψηλές. Τι λέει ο πελάτης; Τι απαντά ο ιδιοκτήτης για να πείσει τον πελάτη για την ποιότητα των βιολογικών προϊόντων; (Χρησιμοποιήστε τις πληροφορίες που συγκεντρώσατε για τη βιολογική καλλιέργεια).